

Strategia Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 - 2026

Młodzieszyn 2016

Spis treści:

1. Uzasadnienie wykonania Strategii Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 – 2026.....	3
2. Źródła prawa europejskiego.....	10
3. Źródła prawa krajowego.....	15
Część I - Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Młodzieszyn	19
1.1. Charakterystyka ogólna.....	19
1.2. Demografia	23
1.3. Klimat.....	24
1.4. Komunikacja	25
1.5. Przyroda - Ochrona Środowiska - Lasy	26
1.6 Natura 2000.....	31
1.7. Turystyka	32
1.8. Zanieczyszczenie powietrza.....	33
1.9. Ochrona powietrza atmosferycznego	33
1.10. Ochrona wód	34
1.11. Edukacja i świadomość ekologiczna	35
2. Silne i słabe strony Gminy Młodzieszyn – diagnoza stanu istniejącego. Analiza SWOT/TOWS.....	38
3. Sytuacja finansowa Gminy Młodzieszyn	42
4. Strategiczne problemy rozwojowe Gminy Młodzieszyn	43
Część II - Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Młodzieszyn.....	45
Część III - Cele rozwoju Gminy Młodzieszyn.....	46
1. Zrównoważony rozwój jako podstawa gospodarowania	46
2. Zasady formułowania celów rozwoju.....	49
3. Cele strategiczne.	51
4. Cele operacyjne i kierunki działań.....	55
5. Zgodność celów rozwoju Gminy Młodzieszyn z celami dokumentów wyższych szczebli	59
Część IV - Strategiczne programy działań realizacyjnych	67
1. Priorytety Realizacyjne	68
Część V - Kontrola i Monitoring Realizacji Ustaleń Strategii.....	80

1. Uzasadnienie wykonania Strategii Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 – 2026.

Strategia rozwoju jest dla miast i gmin dokumentem planistycznym oraz programem gospodarczym, którego głównym celem i założeniem jest przedstawienie scenariusza rozwoju dla jednostki samorządu terytorialnego. Strategia w horyzoncie czasowym obejmuje okres programowania Unii Europejskiej zgodnie z perspektywą finansową na lata 2014 - 2020. Mając na uwadze zasadę $n + 3$ niniejsza strategia została przygotowana na lata 2016 - 2026. Stworzenie programu w formie strategii jest związane z potrzebą i wymogiem zmieniającej się sytuacji makroekonomicznej oraz społeczno-gospodarczej gminy Młodzieszyn, województwa mazowieckiego, Polski oraz Europy. Jest to nieodłącznie powiązane z rozpoczęciem nowego okresu programowania Unii Europejskiej oraz możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych w perspektywie finansowej na lata 2014 - 2020. Planowanie i zarządzanie strategiczne stanowi fundament efektywnego administrowania oraz współpracy samorządowej, ułatwia sprawne pozyskiwanie funduszy zewnętrznych oraz umiejętne gospodarowanie ograniczonymi środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację wytypowanych projektów.

Strategia Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 - 2026 jest dokumentem określającym długookresowy plan działania, generalny kierunek rozwoju Gminy Młodzieszyn oraz cele, których realizacja jest niezbędna dla osiągnięcia przyjętych założeń. Ustalenia te będą podstawą do prowadzenia przez Urząd Gminy Młodzieszyn polityki społeczno-gospodarczej.

Niniejsza Strategia obejmuje cele i uwarunkowania rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 - 2026. Tak określony horyzont czasowy wynika przede wszystkim z konieczności wpisania Strategii w najważniejsze dokumenty strategiczne na poziomie unijnym (perspektywa finansowa 2014-2020), krajowym i regionalnym, co umożliwi w przyszłości sprawne wykorzystanie środków unijnych i dalsze usprawnianie współpracy z władzami na szczeblu wojewódzkim i powiatowym.

Podczas definiowania celów zadbano o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – strategią powiatu i województwa, a także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi. Zbieżność celów będzie dodatkowym atutem podczas ubiegania się przez Gminę o środki budżetu państwa oraz funduszy unijnych na realizację projektów strategicznych.

Strategia jest dokumentem systematyzującym przyszłe działania Urzędu Gminy, dlatego dominują w niej przedsięwzięcia, które władza lokalna może sama podjąć i za nie odpowiadać. Przeprowadzona diagnoza i przyjęte cele skupione są przede wszystkim na obszarach działań i możliwości wpływu gminy w ramach jej budżetu. Choć w celu rzetelnego opisu sytuacji społeczności lokalnej wskazano niekiedy istotne obszary wychodzące poza zakres zadań gminy, to należy pamiętać, że Urząd Gminy nie zawsze ma możliwość i narzędzia (oraz umocowania prawne) by bezpośrednio odpowiadać na wyzwania stojące przed gminą – w niektórych sytuacjach nie może podejmować działań, a jedynie być jednostką zachęcającą do nich inne podmioty publiczne i prywatne.

Formułując Strategię Rozwoju Gminy Młodzieszyn odpowiedziano na trzy podstawowe pytania, występujące we wzajemnym powiązaniu sekwencyjnym:

1. W jakim punkcie na ścieżce rozwoju znajduje się Gmina Młodzieszyn – odpowiedzi na to pytanie dostarczyła tzw. faza diagnostyczna, w której zawarto analizę wszystkich najważniejszych aspektów

funkcjonowania gminy. Dzięki szczegółowemu i dogłębnemu spojrzeniu na stan obecny gminy Młodzieszyn możliwe było wypracowanie analizy SWOT (tj. silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń).

2. Gdzie powinien się znaleźć w określonym momencie? – w tej fazie zarysowany został optymalny stan docelowy, tj. wizja i misja Gminy Młodzieszyn.

3. W jaki sposób osiągnąć pożądany stan? – jest to najważniejsza faza, w której na podstawie wypracowanej analizy SWOT opracowane zostały główne cele strategiczne oraz operacyjne.

Warto podkreślić, że Strategia jest dokumentem wynikającym z oczekiwań Mieszkańców Gminy. Dla Urzędu Gminy priorytetem podczas prac nad dokumentem było pogodzenie możliwości finansowych i organizacyjnych Gminy z potrzebami wszystkich Sołectw.

Aktualne strategiczne i szczegółowe działania i cele rozwoju Gminy Młodzieszyn, wynikają wprost z następujących dokumentów strategicznych i są z tymi dokumentami zgodne:

- Strategii Europa 2020,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020
- Krajowej Polityce Miejskiej 2023
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020,
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030

Na obszarach gminnych zjawiska i problemy o różnym charakterze (gospodarcze, społeczne, infrastrukturalne, środowiskowe i inne) przenikają się i wpływają na siebie, tworząc skomplikowaną strukturę. Logika i konstrukcja Strategii odzwierciedla potrzebę zerwania z podejściem sektorowym w prowadzeniu polityk publicznych po to, aby z jednej strony oddać złożoność i wzajemne powiązania występujących w przestrzeni gminnej uwarunkowań i wyzwań, a z drugiej, aby proponować skuteczną odpowiedź na te wyzwania. Równocześnie jednak, aby w niniejszym dokumencie móc odnieść się w uporządkowany sposób do złożonego charakteru problematyki gminnej, konieczne okazało się wyodrębnienie wątków tematycznych, wokół których skupiono przekaz. Wybrano wątki, które uznano za szczególnie istotne dla obecnych wyzwań rozwojowych polskich gmin, mając

jednocześnie świadomość, że nie wyczerpują one w pełni wszystkich aspektów ich funkcjonowania. Część z nich nie jest przedmiotem odrębnych polityk czy strategii, co tym bardziej czyni je koniecznymi do ujęcia w niniejszym dokumencie. Per analogiam, kwestie horyzontalne dotyczące w równym stopniu obszarów wiejskich jak i miejskich i będące przedmiotem odrębnych polityk są poruszane jedynie tam, gdzie jest to konieczne. W przypadku każdego z wątków tematycznych zaakcentowano jego najważniejsze powiązania z innymi wątkami

W opracowanej Strategii wybrano następujące wątki tematyczne: 1. Kształtowanie przestrzeni; 2. Partycypacja publiczna; 3. Transport i mobilność gminna; 4. Niskoemisyjność i efektywność energetyczna; 5. Rewitalizacja; 6. Polityka inwestycyjna; 7. Rozwój gospodarczy; 8. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu; 9. Demografia; 10. Zarządzanie obszarami wiejskimi.

Szczególnym i centralnym wątkiem jest „Jakość życia”, gdyż stanowi swoistą klamrę i wspólny mianownik pozostałych wątków. Strategia ułatwia koordynację działań różnych instytucji funkcjonujących w sferach społecznych i gospodarczych na terenie gminy oraz integruje te podmioty wokół priorytetowych kierunków działań.

Strategia rozwoju gminy jest najbardziej istotnym dokumentem samorządu gminnego - ogólnym programem działań podejmowanych w gminie, przy wykorzystaniu posiadanych zasobów zmierzających do osiągnięcia założonych celów. „Strategia Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016–2023” bezpośrednio wpisuje się w cele „Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku” oraz „Strategii rozwoju powiatu Sochaczewskiego na lata 2014-2020”. Strategia przedstawia cele i działania w trzech komplementarnych obszarach: Gospodarczym, Społecznym i Przestrzennym.

Strategia pełni następujące funkcje:

- Kierunkową dla władz gminnych, środowisk naukowych i biznesowych, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, jak również dla wszystkich mieszkańców gminy; b/Koordynacyjną dla innych dokumentów programowych i planistycznych na poziomie gminnym;
- Informacyjną dla mieszkańców, inwestorów, partnerów, itp.;
- Promocyjną w kontekście lokalnym, regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowym.

Strategia wyraża długoterminowe cele gminy, które odpowiadają generalnym kierunkom działania oraz obejmuje:

- Diagnozę obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej,
- Identyfikację strategicznych obszarów rozwoju,
- Wskazanie spójności strategii z dokumentami z poziomu regionalnego, krajowego oraz unijnego,
- Wskazanie głównych kierunków rozwoju, celów oraz kierunków interwencji niezbędnych do podjęcia,
- Wskazanie sposobu monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych,

- Plan finansowy, w tym: źródła finansowania zaplanowanych inwestycji, działań, podstawowe założenia systemu realizacji.

Strategia Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 - 2026 jest najważniejszym dokumentem przygotowywanym przez samorząd gminny. Określa priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze gminy. Strategia stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o plany i programy rozwojowe. Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrożenia na terenie gminy projektów współfinansowanych ze środków strukturalnych Unii Europejskiej takich jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Społeczny. Strategia wyznacza nową wizję rozwoju, cele, kierunki działań oraz priorytety inwestycyjne. Strategia Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 – 2026 składa się z pięciu części: Część I i II – wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy, ogólna charakterystyka , diagnoza strategiczna i społeczno - gospodarcza; Część III i IV – Strategia rozwoju, cele rozwoju i strategiczne programy działań realizacyjnych, Część V-Kontrola i monitoring realizacji ustaleń Strategii. Strategia jest dokumentem, który w swoich założeniach musi podlegać aktualizacji, ewaluacji i monitoringowi, tak aby jej realizacja odpowiadała potrzebom gminy i jej mieszkańców.

Pierwsze dwie części mają na celu zobrazowanie potencjału społeczno-ekonomicznego miasta w kontekście głównych kierunków jej rozwoju, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania środowiskowo - infrastrukturalne. Diagnoza strategiczna gminy jest podstawowym punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i celów operacyjnych. Diagnoza koncentruje się na kluczowych obszarach związanych z szansami rozwojowymi gminy, mając na uwadze fakt, że nakładane na jednostki samorządu terytorialnego liczne obowiązki wymuszają hierarchizację działań. Dokument w swoich założeniach ma uwypuklić walory i wskazać problemy, które w najbliższych latach należy rozwiązać. Część obszarów dla których gmina posiada inne dokumenty strategiczne jak np. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Młodzieszyn na lata 2015-2030, Program Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Młodzieszyn na lata 2015-2020, została zaprezentowana ogólnie, aby nie powielać tych samych informacji. Druga część strategii została opracowana na podstawie wniosków z diagnozy strategicznej i zawiera konkretny plan działania. Strategia rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych gminy, wpływając na jej ożywienie gospodarcze, ekonomiczne oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystycznej. W pracach nad dokumentem został przyjęty mechanizm oparty na eksperckim modelu budowy planów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego. Dzięki takiemu podejściu dokument ten stanowi niezależne źródło informacji i wiedzy na temat rozwoju gminy Młodzieszyn. Metodyka prac nad strategią Prace nad strategią zostały podzielone na 4 etapy: diagnozę stanu, analizę strategiczną, redakcję właściwą oraz przyjęcie dokumentu do realizacji.

Etap I, czyli diagnoza stanu miała charakter pracy eksperckiej i polegała na opracowaniu diagnozy społeczno-gospodarczej w gminie. Opisany został stan zasobów oraz tendencje rozwojowe zachodzące w sferze przestrzenno-przyrodniczej, społecznej, gospodarczo-finansowej;

Etap II obejmował przeprowadzenie analizy strategicznej i bazował w głównej mierze na wynikach spotkań, wywiadach z pracownikami urzędu, panelach i dyskusjach z władzami gminy. Zrealizowane działania pozwoliły kolejno na:

1. Wprowadzenie i wstępne prace analityczne;
2. Omówienie metodyki procesu budowania strategii rozwoju metodą ekspercką;
3. Dokonanie przeglądu uwarunkowań mających wpływ na sytuację gminy – zebranie opinii i spostrzeżeń uczestników spotkań;
4. Przeprowadzenie analizy SWOT;
5. Określenie wizji i misji gminy;
6. Formułowanie celów w poszczególnych wyzwaniach;
7. Określenie założeń organizacyjnych dla poszczególnych zadań;
8. Usystematyzowanie priorytetów zadań.

Etap III to redakcja właściwa dokumentu czyli opracowanie strategii wg założonych ram formalnych, zapewnienie zgodności strategii z dokumentami strategicznymi poziomu regionalnego oraz scharakteryzowanie procedur wdrażania, monitorowania i aktualizacji dokumentu;

Etap IV, czyli przyjęcie dokumentu obejmował zaangażowanie szerokiego grona interesariuszy rozwoju lokalnego poprzez przeprowadzenie konsultacji. Formalnym zakończeniem prac nad budową strategii będzie podjęcie Uchwały Rady Gminy o przyjęciu dokumentu. Punktem wyjścia do umiejętnego planowania jest właściwe, pełne i obiektywne ujęcie rzeczywistości.

Na tę okoliczność została przygotowana pogłębiona analiza stanu społeczno-gospodarczego. Diagnoza nakreśla charakterystykę gminy, prezentując elementy znajdujące się w otoczeniu, które bezpośrednio lub pośrednio mają lub mogą mieć wpływ na jej działalność. Znając obecne położenie społeczno - gospodarcze gminy ustalono najbardziej pożądany obraz przyszłości, czyli wizję rozwoju, która realnie składa się z wiązki celów strategicznych. Innymi słowy osiągnięcie celów strategicznych jest gwarancją spełnienia się wizji rozwoju. Na podstawie zidentyfikowanej wizji możliwe stało się poszukiwanie misji rozwoju, czyli zespołu wartości jednoczących społeczność lokalną wokół wspólnej idei rozwojowej. Dzięki swojej zwężłości, elastyczności i oryginalności misja przedstawia rolę, która jest dedykowana zarówno całej społeczności, jak również każdemu pojedynczemu jej uczestnikowi, na każdym etapie realizacji strategii. Uzupełnieniem przyjętego podejścia jest wskazanie wyzwań, które są łącznikiem pomiędzy sformułowaną wizją i misją, a skonkretyzowanym zbiorem celów. W warstwie wykonawczej zauważono, że nie jest możliwe antycypowanie, czy przy dostępnych zasobach możliwe jest osiągnięcie stanu docelowego. Przeprowadzono zatem sukcesywne uzgodnienia, zmiany i modyfikacje pozwalające na ostateczną identyfikację wizji, misji oraz celów. Proces dochodzenia do prezentowanej wersji stanowi właściwy sposób łączenia odmiennych sposobów postrzegania problematyki rozwoju w jedną spójną całość.

Strategia w swojej finalnej wersji jest dokumentem perspektywicznym i długofalowym, a jednocześnie wskazującym priorytety i narzędzia realizacji, które na najbliższe lata wydają się

stwarzać najwięcej możliwości dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Młodzieszyn. Strategia jest dokumentem, który w swoich założeniach musi podlegać aktualizacji, ewaluacji i monitoringowi, tak aby jej realizacja odpowiadała potrzebom gminy i jej mieszkańców. Sformułowanych w dokumencie celów strategicznych i operacyjnych nie należy traktować jako zbioru zamkniętego. Obecna Strategia Rozwoju została ukształtowana w określonych warunkach oraz na określonym etapie rozwoju gminy, które są zmiennymi dynamicznymi. Dlatego osiągnięcie założonych celów wymaga systematycznego monitorowania zmian wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju gminy. Aby proces ten przebiegał w usystematyzowany i kontrolowany sposób, zespół projektowy zaproponował koncepcję docelowego systemu wdrażania, monitorowania i ewaluacji Strategii.

Dokument ten powstał w oparciu o najlepsze praktyki w zakresie tworzenia planów strategicznych, przy wykorzystaniu adekwatnych metodyk i narzędzi analitycznych. Kluczowe przy opracowaniu niniejszej Strategii było pozyskanie opinii i akceptacji głównych interesariuszy. Celem działań władz samorządowych powinno być budowanie gminy otwartej na dialog, w którym każdy ma poczucie bycia wysłuchanym. Partycypację gmina powinna postrzegać jako metodę zarządzania i codziennego działania na rzecz rozwoju. Zobowiązanie do uwzględnienia partycypacji oraz jej zakres powinny być usankcjonowane na poziomie miejskich dokumentów strategicznych.

Spójne działania gminy na rzecz upowszechnienia partycypacji publicznej muszą przyczynić się do:

- poprawy efektywności zarządzania i trafności decyzji poprzez lepsze odpowiadanie na potrzeby mieszkańców, bieżące identyfikowanie i rozwiązywanie pojawiających się problemów oraz pozyskiwanie akceptacji dla wprowadzanych zmian;
- poprawy współpracy pomiędzy wszystkimi aktorami gminnymi (choć szczególną rolę pełnią tu mieszkańcy i władze miejskie) oraz budowania społeczeństwa obywatelskiego, rozwoju wspólnot lokalnych, wzrostu zaufania społecznego i troski o dobro wspólne;
- zwiększenia identyfikacji z miejscem, poczucia odpowiedzialności za otoczenie i lokalną społeczność, a także do wzmacniania potencjału rozwojowego danego obszaru poprzez lepszej jakości, wspólne planowanie jego rozwoju;
- pogłębiania wiedzy i lepszego rozumienia przez mieszkańców uwarunkowań związanych z zarządzaniem miastem, a w konsekwencji do większej akceptacji dla prowadzonych działań.

Partycypacja może wydłużać proces podejmowania decyzji, ale rekompensowane jest to przez szybsze i efektywniejsze realizowanie przedsięwzięć dzięki zminimalizowaniu prawdopodobieństwa konfliktów. Szersza partycypacja publiczna wpływa na wzrost jakości życia w miastach. Dla wysokiej jakości partycypacji publicznej w funkcjonowaniu gminy niezbędne są także działania na rzecz budowy kapitału społecznego, który generalnie prowadzi do zwiększenia zaangażowania i świadomości społecznej mieszkańców. Proces zarządzania rozwojem miasta wymaga od jego obu najważniejszych interesariuszy (władz i mieszkańców) działania zgodnego z modelem, w którym władze gminne podejmują decyzje w sposób transparentny, kierując się dobrem jego mieszkańców i włączając ich w ten proces. Mieszkańcy zaś, poprzez fakt wybrania władz gminnych, dają mandat do sprawowania tej władzy, jednocześnie zachowując postawę proaktywną.

Partycypacja publiczna pozwala obywatelom na realne branie udziału w procesach decyzyjnych. Jej fundamentalną zasadą powinno być budowanie obopólnego poczucia odpowiedzialności za dobro wspólne, dzięki czemu pojawia się możliwość spojrzenia na zarządzanie miastem z perspektywy szerszej niż tylko przez pryzmat indywidualnych interesów. Potrzebne są także działania na rzecz zwiększania świadomości i kompetencji obywatelskich, zarówno po stronie mieszkańców, jak i urzędników gminnych. W przypadku mieszkańców potrzebna jest niejednokrotnie poprawa znajomości zasad funkcjonowania samorządu, ograniczeń i celów jego funkcjonowania, w szczególności w zakresie lokalnej polityki przestrzennej, a także możliwości związanych z finansowaniem zadań. W kontekście urzędników miejskich – kluczowe jest zrozumienie, że partycypacja nie jest jedynie formalnym obciążeniem procesu decyzyjnego, ale może poprawić jakość zarządzania miastem, przez co pozwoli uniknąć wielu błędnych decyzji, których naprawa zabiera czas i generuje koszty. Aby partycypacja mogła faktycznie przełożyć się na jakość zarządzania miastem, potrzebna jest po obu stronach otwartość na dialog i poszukiwanie kompromisu, a także – dobra wola i zaufanie. Ostatni z wymienionych elementów w szczególny sposób koresponduje z transparentnością procedur partycypacyjnych. Samorządy muszą także dbać o utrzymanie właściwej formy komunikacji, która zapewnia jej dwukierunkowość.

Urzędnicy gminni powinni włączać mieszkańców w proces planistyczny i decyzyjny na jak najwcześniejszym etapie, co skutkuje dwójakimi korzyściami – silniejszym zaangażowaniem, gdy ludzie są włączeni w sprawy „od początku”, a z drugiej strony – wyższym poziomem ich wiedzy, co może zaowocować poprawą jakości proponowanych rozwiązań. W procesie partycypacji publicznej ważne jest zapewnienie równowagi pomiędzy szerokim angażowaniem mieszkańców w planowanie i zarządzanie rozwojem gminy a zachowaniem uprawnienia do podejmowania ostatecznych rozstrzygnięć po stronie przedstawicieli władz, ponieważ to na nich spoczywa ostateczna odpowiedzialność za podjęte decyzje. Partycypacja nie zwalnia organów władzy samorządowej z odpowiedzialności za zarządzanie gminą, lecz stanowi instrument wspierający proces decyzyjny.

Strategia Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 - 2026 jest najważniejszym dokumentem przygotowywanym przez samorząd gminny, wykorzystujący partycypację społeczną i nakierunkowany na poprawę jakości życia mieszkańców.

2. Źródła prawa europejskiego

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny:
 - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony:
 - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu:
 - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

UE musi określić, gdzie chce się znaleźć w roku 2020. W tym celu Komisja proponuje wytyczenie kilku nadrzędnych, wymiernych celów UE:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii;
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki);
- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

Powyższe wymierne cele są ze sobą wzajemnie powiązane i to właśnie od ich osiągnięcia zależeć będzie nasz sukces. Aby każde państwo członkowskie mogło dopasować strategię Europa 2020 do swojej szczególnej sytuacji, Komisja proponuje, aby powyższe wymierne cele unijne przełożyć na krajowe cele i metody działania. Powyższe cele szczegółowe wpisują się w realizację trzech ogólnych priorytetów – rozwoju inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu. Ich lista nie jest jednak wyczerpująca: aby je urzeczywistnić, potrzebne będą liczne działania prowadzone na poziomie krajowym, unijnym i międzynarodowym.

Komisja przedstawia siedem projektów przewodnich, które umożliwią postępy w ramach każdego z priorytetów tematycznych:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe PL produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;

- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;
- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurencyjności na rynkach światowych;
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;
- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.

Zrównoważony rozwój oznacza budowanie zrównoważonej i konkurencyjnej gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, wykorzystując do tego pierwszoplanową pozycję Europy w wyścigu do nowych procesów i technologii, w tym technologii przyjaznych środowisku, przyspieszając wprowadzanie inteligentnych sieci opartych na technologiach ICT, wykorzystując możliwości sieci obejmujących całą UE, a także wzmacniając przewagę konkurencyjną europejskiego biznesu, szczególnie sektora produkcji i MŚP, oraz pomagając klientom docenić wartość efektywnego korzystania z zasobów. Dzięki takiemu podejściu Europa będzie mogła prosperować w niskoemisyjnym świecie ograniczonych zasobów, jednocześnie zapobiegając degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności i niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów. Działania te zwiększą również spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną

UE musi określić, gdzie chce się znaleźć w roku 2020.

W tym celu Komisja proponuje wytyczenie kilku nadrzędnych, wymiernych celów UE:

- wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%;
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii;
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki);

- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

Powyższe wymierne cele są ze sobą wzajemnie powiązane i to właśnie od ich osiągnięcia zależeć będzie nasz sukces. Aby każde państwo członkowskie mogło dopasować strategię Europa 2020 do swojej szczególnej sytuacji, Komisja proponuje, aby powyższe wymierne cele unijne przełożyć na krajowe cele i metody działania. Powyższe cele szczegółowe wpisują się w realizację trzech ogólnych priorytetów – rozwoju inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu. Ich lista nie jest jednak wyczerpująca: aby je urzeczywistnić, potrzebne będą liczne działania prowadzone na poziomie krajowym, unijnym i międzynarodowym.

Komisja przedstawia siedem projektów przewodnich, które umożliwią postępy w ramach każdego z priorytetów tematycznych:

- „Unia innowacji” – projekt na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe PL 6 PL produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;
- „Młodzież w drodze” – projekt na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;
- „Europejska agenda cyfrowa” – projekt na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;
- „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;
- „Polityka przemysłowa w erze globalizacji” – projekt na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych;
- „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” – projekt na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;
- „Europejski program walki z ubóstwem” – projekt na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.

Zrównoważony rozwój oznacza budowanie zrównoważonej i konkurencyjnej gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, wykorzystując do tego pierwszoplanową pozycję Europy w wyścigu do

nowych procesów i technologii, w tym technologii przyjaznych środowisku, przyspieszając wprowadzanie inteligentnych sieci opartych na technologiach ICT, wykorzystując możliwości sieci obejmujących całą UE, a także wzmacniając przewagę konkurencyjną europejskiego biznesu, szczególnie sektora produkcji i MŚP, oraz pomagając klientom docenić wartość efektywnego korzystania z zasobów. Dzięki takiemu podejściu Europa będzie mogła prosperować w niskoemisyjnym świecie ograniczonych zasobów, jednocześnie zapobiegając degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności i nie zrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów. Działania te zwiększą również spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną

Działania, jakie Europa musi podjąć:

– Konkurencyjność:

UE prosperuje dzięki handlowi – eksportuje na cały świat i importuje zarówno surowce, jak i wyroby gotowe. W obliczu ogromnej presji konkurencyjnej na rynkach eksportowych w odniesieniu do coraz większej liczby surowców musimy stać się bardziej konkurencyjni względem naszych głównych partnerów handlowych poprzez zwiększenie wydajności. Będziemy musieli zająć się kwestią względnej konkurencyjności w strefie euro i w całej UE. Unia zwykle przodowała pod względem rozwiązań ekologicznych, teraz jednak jej pozycji zagrażają istotni konkurenci, jak Chiny i Ameryka Północna. UE powinna utrzymać prowadzenie na rynku technologii przyjaznych środowisku, co zapewni efektywne korzystanie z zasobów w całej gospodarce, a jednocześnie powinna usuwać przeszkody w działaniu najważniejszych infrastruktur sieciowych, zwiększając w ten sposób konkurencyjność naszego przemysłu;

– Przeciwdziałanie zmianom klimatu:

aby osiągnąć cele w obszarze klimatu, musimy w najbliższym dziesięcioleciu ograniczać emisję gazów cieplarnianych znacznie szybciej niż w poprzednim, a także w pełni wykorzystywać możliwości nowych technologii, takich jak wychwytywanie dwutlenku węgla i sekwestracja. Bardziej efektywne korzystanie z zasobów w dużym stopniu przyczyniłoby się do ograniczenia emisji, oszczędności i pobudzenia wzrostu gospodarczego. Dotyczy to wszystkich sektorów gospodarki, nie tylko tych wysokoemisyjnych. Musimy również wzmocnić odporność naszych systemów gospodarczych na zagrożenia związane z klimatem oraz zwiększyć możliwości zapobiegania klęskom żywiołowym i reagowania na nie;

– Czysta i efektywna energia:

osiągnięcie celów w zakresie energii pozwoliłoby nam zaoszczędzić do 2020 r. 60 mld EUR na imporcie ropy naftowej i gazu. Nie są to tylko oszczędności finansowe: chodzi też o nasze bezpieczeństwo energetyczne. Dalsza integracja europejskiego rynku energii może przynieść dodatkowe 0,6% do 0,8% PKB. Dzięki osiągnięciu celu UE mówiącego o 20% energii ze źródeł odnawialnych moglibyśmy stworzyć w UE ponad 600 000 miejsc pracy. Jeśli dodamy do tego cel dotyczący 20% efektywności energetycznej, można mówić już o milionie nowych miejsc pracy. Priorytet ten będzie wymagał od nas takiej realizacji naszych zobowiązań w zakresie ograniczenia emisji, aby maksymalnie wykorzystać zalety tego procesu i utrzymać jego koszty na jak najniższym poziomie, między innymi poprzez szerzenie innowacyjnych rozwiązań technologicznych. Powinniśmy także dążyć do uniezależnienia wzrostu od wykorzystania energii i budować gospodarkę, która

bardziej efektywnie korzysta z zasobów, co nie tylko zapewni Europie przewagę konkurencyjną, ale również zmniejszy jej zależność od zewnętrznych źródeł zaopatrzenia w surowce i towary podstawowe.

Celem projektu jest wsparcie zmiany w kierunku niskoemisyjnego i efektywniej korzystającego z zasobów społeczeństwa, które racjonalnie korzysta ze wszystkich swoich zasobów. Będziemy dążyć do uniezależnienia naszego wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i energii, do ograniczenia emisji CO₂, zwiększenia konkurencyjności oraz działać na rzecz większego bezpieczeństwa energetycznego.

Na poziomie UE Komisja podejmuje się:

- wykorzystać instrumenty finansowe UE (np. rozwój obszarów wiejskich, fundusze strukturalne, program ramowy dotyczący działalności badawczo-rozwojowej, sieci TEN, EBI) jako elementy konsekwentnej strategii finansowania, łączącej publiczne i prywatne środki UE i państw członkowskich;
- poprawić ramy prawne stosowania instrumentów rynkowych (np. handel emisjami, przegląd zasad opodatkowania energii, pomoc państwa, sprzyjanie szerszemu wykorzystaniu ekologicznych zamówień publicznych);
- przedstawić wnioski legislacyjne dotyczące modernizacji sektora transportu i zmniejszenia jego udziału w emisji związków węgla, co przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności. Można to osiągnąć poprzez szereg działań, takich jak działania w zakresie infrastruktury (np. wczesne tworzenie infrastruktury sieci mobilności elektrycznej), inteligentne zarządzanie ruchem, lepsza logistyka, dalsze ograniczanie emisji CO₂ pojazdów drogowych oraz w sektorze lotniczym i morskim, w tym opracowanie europejskiej inicjatywy ekologicznych samochodów mającej na celu promowanie nowych technologii obejmujących samochody z napędem elektrycznym i hybrydowym, łącząc w tym celu działalność badawczą, opracowanie wspólnych standardów i rozwój niezbędnej infrastruktury;
- przyspieszyć realizację strategicznych projektów z dużą wartością dodaną ze strony Europy, mających na celu rozładowanie największych przeciążeń, przede wszystkim na odcinkach transgranicznych i w węzłach intermodalnych (miasta, porty, platformy logistyczne);
- ukończyć tworzenie wewnętrznego rynku energii oraz zrealizować europejski strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (plan EPSTE);

Priorytetem byłoby także wspieranie odnawialnych źródeł energii na jednolitym rynku;

- przedstawić wniosek w sprawie unowocześnienia sieci europejskich, w tym transeuropejskich sieci energetycznych, i ich transformacji w kierunku europejskiej „super sieci”, sieci inteligentnych i połączeń międzysystemowych, szczególnie połączeń między siecią i odnawialnymi źródłami energii (przy wsparciu funduszy strukturalnych i EBI). Pociąga to za sobą konieczność wspierania projektów inwestycyjnych o dużym strategicznym znaczeniu dla UE w regionie Morza Bałtyckiego, na Bałkanach, w basenie Morza Śródziemnego i w Eurazji;

- przyjąć i zrealizować zmieniony Plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii i propagować podstawowy program na rzecz efektywnego korzystania z zasobów (wspierając zarówno MŚP, jak i gospodarstwa domowe) z wykorzystaniem funduszy strukturalnych i innych, aby pozyskać nowe środki w oparciu o już działające i bardzo skuteczne innowacyjne modele programów inwestycyjnych. Powinno to przyczynić się do zmiany wzorców produkcji i konsumpcji;
- opracować wizję zmian strukturalnych i technologicznych, jakie będą musiały zajść do roku 2050, abyśmy mogli przejść na gospodarkę niskoemisyjną, efektywnie korzystającą z zasobów i odporną na zmiany klimatu, dzięki czemu UE będzie mogła osiągnąć cele w zakresie ograniczenia emisji i bioróżnorodności. Działania te obejmują zapobieganie klęskom żywiołowym i reagowanie na nie, wykorzystanie do przeciwdziałaniu zmianom klimatu polityki spójności, rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i polityki morskiej, szczególnie poprzez środki dostosowawcze oparte na bardziej efektywnym korzystaniu z zasobów, co przyczyni się również do zwiększenia światowego bezpieczeństwa żywnościowego

3. Źródła prawa krajowego.

Krajowe dokumenty strategiczne

W nowym systemie zarządzania rozwojem, którego podstawę stanowi ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, do głównych dokumentów strategicznych, w oparciu o które prowadzona jest polityka rozwoju, należą:

- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności
- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo
- Realizacji celów rozwojowych Strategii Rozwoju Kraju 2020 służyć będzie 9 strategii zintegrowanych. Obecnie prace nad nimi wchodzą w etap końcowy.
- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki "Dynamiczna Polska 2020"
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” Perspektywa 2020 r.
- Strategia Sprawne Państwo 2020
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 .
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – Regiony, miasta, obszary wiejskie
- Strategia rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa (SZRWRI) na lata 2012–2020

- Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanie się najważniejszym długookresowym, krajowym dokumentem strategicznym, dotyczącym zagospodarowania przestrzennego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) to rządowa wizja rozwoju polskich regionów do 2020 roku. Określa najważniejsze wyzwania, założenia i cele polityki regionalnej państwa. Wyznacza też zasady i mechanizmy współpracy pomiędzy rządem a samorządami wojewódzkimi oraz koordynacji działań obu szczebli.

Krajowa Polityka Miejska 2023

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Krajowa Polityka Miejska (KPM) jest dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego (art. 21b). Służy ona celowemu, ukierunkowanemu terytorialnie działaniu państwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz wykorzystaniu ich potencjałów w procesach rozwoju kraju.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030

W roku 2011 sfinalizowano proces okresowego monitoringu realizacji strategii. Jednym z podstawowych wniosków płynących z raportu z monitoringu był fakt, iż w ciągu 5 lat, które upłynęły od uchwalenia poprzedniej wersji podstawowego wojewódzkiego dokumentu strategicznego, zasadniczym zmianom uległy uwarunkowanie gospodarcze i prawne.

W dziedzinie gospodarki widoczne są w wyraźnym wzroście wskaźnika PKB per capita w województwie względem średniej unijnej (przekroczenie poziomu 75%), przy równoczesnym wzroście dystansu oddzielającego Warszawę od średniej wojewódzkiej.

Oznacza to, iż aby utrzymać spójny i zrównoważony rozwój całego regionu należy w większym stopniu wzmacniać procesy dyfuzji impulsów rozwojowych na obszary wiejskie oraz pozametropolitarne.

Zmiany w otoczeniu prawnym miały miejsce zarówno na poziomie europejskim, krajowym, jak i regionalnym. Unia Europejska przyjęła nową strategię zatytułowaną Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Wskazuje ona nowe wyzwania, którym muszą stawić czoła wszystkie państwa członkowskie, jak też regiony, które się na nie składają. Na poziomie krajowym najbardziej istotnym nowym dokumentem z punktu widzenia województw jest Krajowa strategia rozwoju regionalnego, dokument wyznaczający kierunki rozwoju regionów, zasady gospodarowania środkami oraz pociągająca za sobą obowiązek aktualizacji strategii wojewódzkich. Opracowywane jest też 8 innych strategii sektorowych, średnio- i długookresowa strategia rozwoju kraju, jak też koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju. Wreszcie, wśród dokumentów, do których należy dostosować nową strategię rozwoju województwa

jest wojewódzki plan zagospodarowania przestrzennego, decyzję o aktualizacji którego Sejmik podjął uchwałą 166/10 już w październiku 2010 r.

W związku z powyższym, w czerwcu 2011 r. Sejmik przyjął uchwałą 84/11 ustalającą zasady, tryb i harmonogram prac nad aktualizacją Strategii rozwoju województwa mazowieckiego. Przewiduje ona opracowanie do końca listopada 2011 r. szczegółowych założeń, ich konsultację i weryfikację oraz przyjęcie przez Zarząd Województwa.

2.3. Strategia rozwoju powiatu Sochaczewskiego do 2020.

Kierunki działań strategicznych gmin powiatu zostały wypracowane, dla sfery społecznej, potencjałów i gospodarczej na podstawie głównych problemów zidentyfikowanych przez gminy w powiecie, które należy rozwiązywać we wzajemnej współpracy. Kierunki te zostały zaakceptowane przez przedstawicieli gmin jako najważniejsze w strategii rozwoju Powiatu Sochaczewskiego.

Sfera społeczna

- Poprawa sytuacji na rynku pracy - zmniejszenie poziomu bezrobocia
- Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego oraz ograniczenie zachowań patologicznych
- Zwiększenie dostępności Internetu i e-usług publicznych
- Zapewnienie opieki społecznej wszystkim potrzebującym
- Dysponowanie lokalami socjalnymi i chronionymi
- Rozszerzenie bazy lokalowej i oferty instytucji kultury.
- Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług medycznych, w tym specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz rehabilitacji
- Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców
- Sfera potencjałów
- Uporządkowanie gospodarki przestrzennej
- Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gmin w powiecie - poprawa stanu technicznego dróg
Rozwiązanie problemów gospodarki wodno-ściekowej
- Rozwiązanie problemów gospodarki odpadami stałymi
- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców
- Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w kreowaniu rozwoju gmin w powiecie i powiatu jako całości
- Poprawa stanu rozwoju infrastruktury sportowej, sportowo-rekreacyjnej i turystycznej

- Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych
- Zachowanie różnorodności biologicznej i krajobrazu
- Dysponowanie uzbrojonymi terenami inwestycyjnymi
- Sfera gospodarcza
- Rozszerzenie oferty turystycznej
- Zwiększenie towarowości gospodarstw rolnych
- Zwiększenie dochodów gospodarstw z działalności pozarolniczych
- Rozwój produkcji ekologicznej Rozwój działalności grup producenckich
- Zwiększenie atrakcyjności turystycznej – rozwój oferty
- Rozwój sektora Małej i Średniej Przedsiębiorczości
- Rozwój rzemiosła i rękodzieła artystycznego
- Zgodność z dokumentami strategicznymi

Analiza spójności Strategii Rozwoju Powiatu Sochaczewskiego jest niezwykle ważna gdyż pozwoli właściwie wpasować dokument w istniejące na różnych poziomach zarządzania dokumenty planistyczne i programowe.

- Dokumenty stanowiące przedmiot analizy spójności Do oceny spójności celów Strategii Rozwoju Powiatu przyjęto następujące zewnętrzne dokumenty planistyczne:
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020 (aktualizacja) – maj 2006 r.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007–2013 – październik 2007 r.
Program Operacyjny Kapitał Ludzki (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013) – wrzesień 2007 r.

Strategia rozwoju Powiatu Sochaczewskiego wpisuje się w podstawowe dokumenty programowe, które decydują o sposobie i zakresie dystrybucji środków przeznaczonych z funduszy strukturalnych na rozwój regionu w ogólności i na rozwój powiatu w szczególności, co znacznie ułatwi przygotowanie akceptowalnych projektów. Przegląd i analiza omawianych dokumentów planistycznych i programowych pozwala na stwierdzenie, iż cele zawarte w Strategii rozwoju Powiatu Sochaczewskiego są zgodne z polityką i zamierzeniami regionu, kraju i Unii Europejskiej w tym zakresie. Z końcowej bardzo wysokiej oceny zgodności Strategii rozwoju Powiatu Sochaczewskiego z innymi dokumentami wynika, iż przy opracowywaniu szczegółowych rozwiązań i projektów na etapie wdrażania strategii, należy zachować zgodność planowanych i realizowanych działań z omawianymi dokumentami planistycznymi i programowymi.

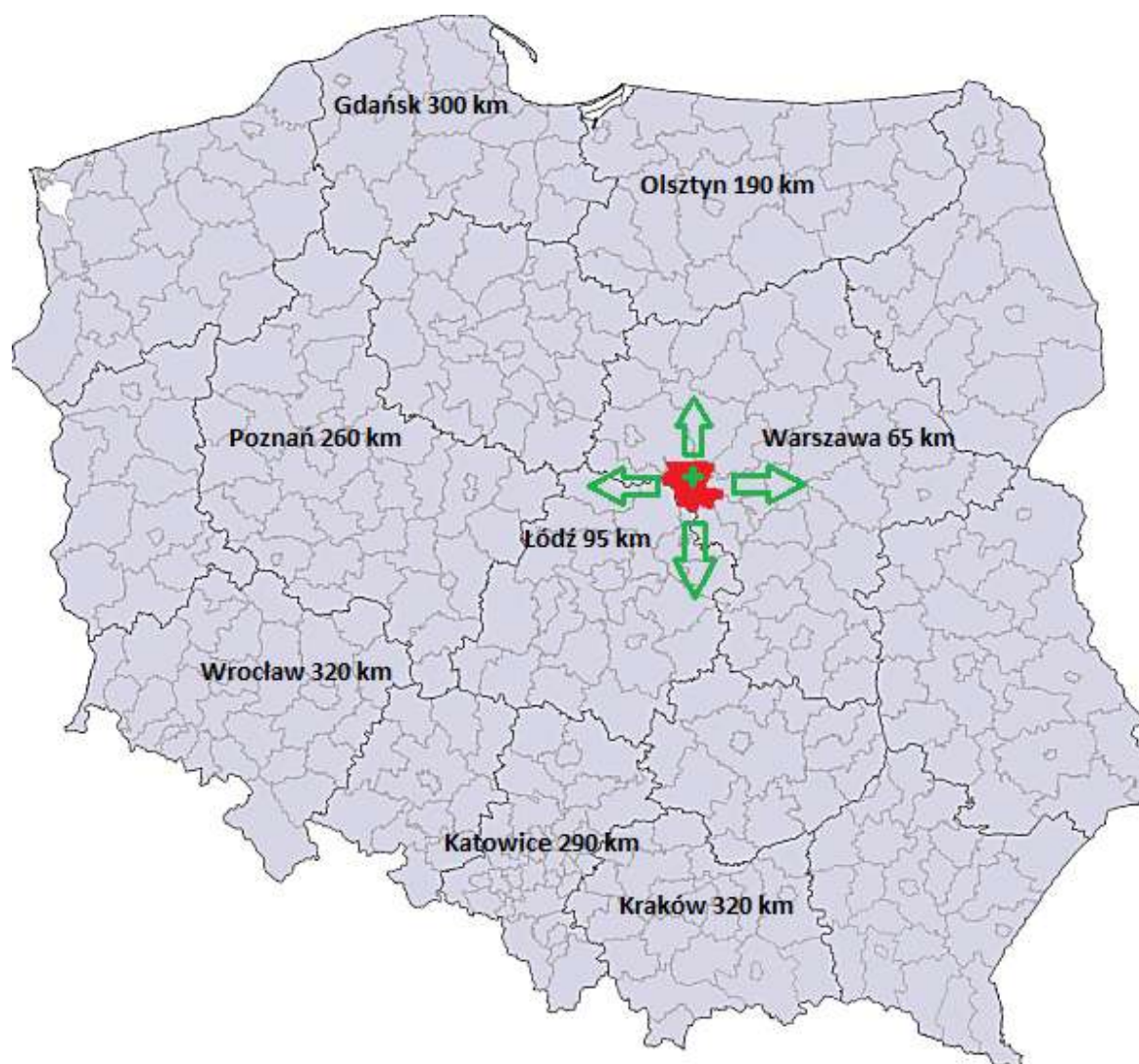
Część I - Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Młodzieszyn

1.1. Charakterystyka ogólna

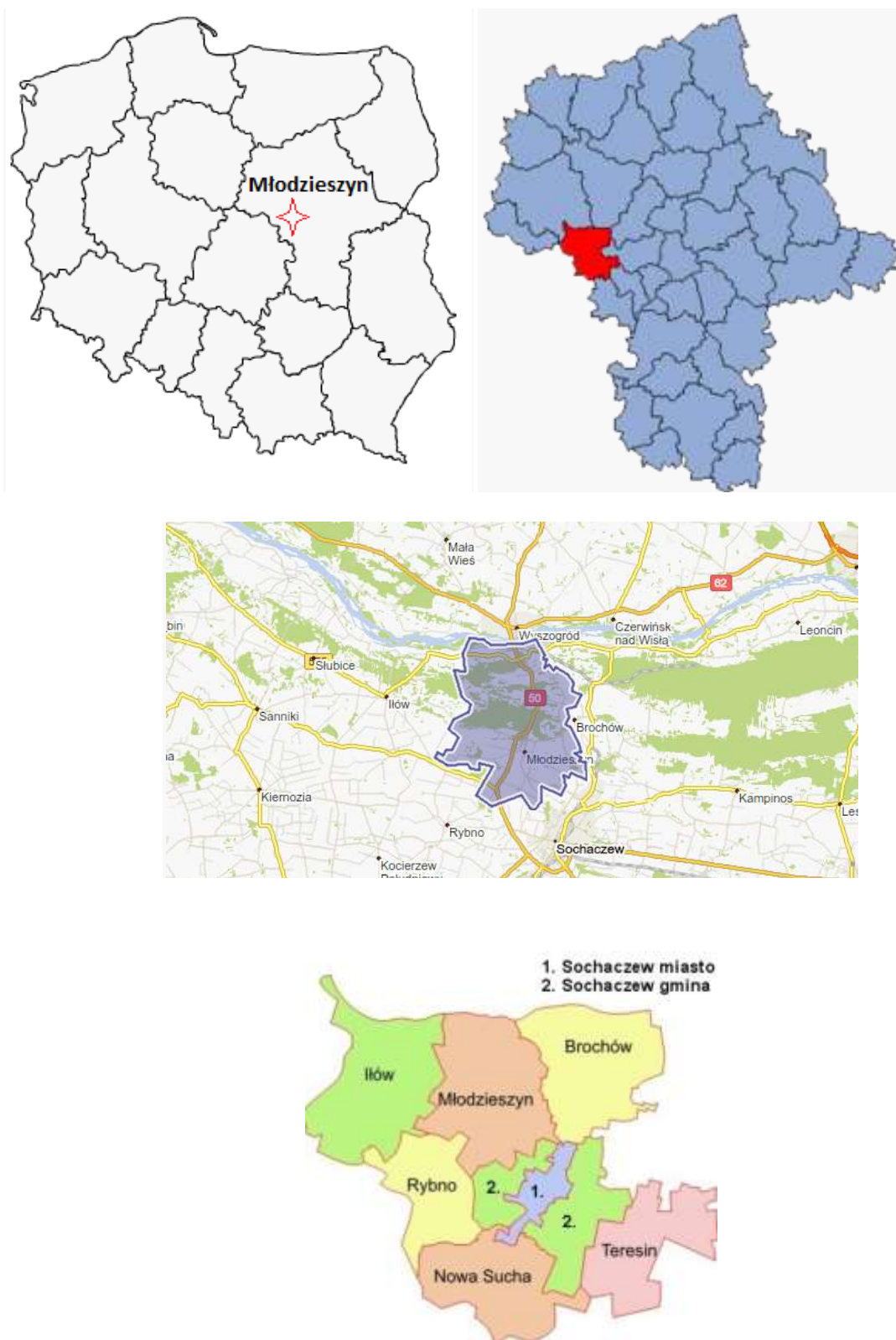
Sąsiednie gminy:

Gmina Młodzieszyn znajduje się w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie sochaczewskim. Graniczy z sześcioma gminami:

Brochów	pow. sochaczewski	woj. mazowieckie
Itów		
Rybno		
Sochaczew m.		
Sochaczew		
Wyszogród		

Położenie Gminy Młodzieszyn na mapie kraju i na mapie województwa mazowieckiego.

Mapa Gminy Młodzieszyn oraz położenie Gminy Młodzieszyn na mapie powiatu sochaczewskiego

Charakterystyka demograficzna Gminy Młodzieszyn

Sołectwo	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności	Liczba gospodarstw domowych
Adamowa Góra	340,44	189	70
Bibiampol	270,63	134	47
Bieliny	229,30	29	24
Budy Stare	641,36	264	80
Helenka	311,55	255	66
Helenów	263,18	87	62
Januszew	820,63	153	56
Janów	697,01	559	155
Juliopol	838,73	714	180
Justynów	294,64	114	34
Kamion	986,64	819	192
Leontynów	269,55	70	31
Marysin	172,65	29	19
Sołectwo	Powierzchnia (ha)	Liczba ludności	Liczba gospodarstw domowych
Mistrzewice	487,97	210	62
Mistrzewice Nowe	311,76	76	32
Młodzieszyn	832,05	1273	189
Młodzieszynek	375,87	114	36
Nowa Wieś	372,09	25	49
Radziwiłka	304,84	63	25
Rokicina	354,59	68	29
Witkowice	1059,22	397	89
	10234,7	5642	1527

Położenie, Powierzchnia, Ludność.

Gmina Młodzieszyn położona jest w południowo – wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie sochaczewskim. Powiat ten jest jednym ze średniej wielkości powiatów w województwie. Pod względem liczby ludności (ok. 84 tys. mieszkańców) oraz pod względem powierzchni (731 km²) powiat plasuje się w środku stawki w województwie. Powiat swoim obszarem obejmuje 7 gmin wraz ze stolicą powiatu – miastem Sochaczew. Sochaczew liczy 39.5 tys. mieszkańców i jest jednym ze średnich miast województwa mazowieckiego.

Gmina Młodzieszyn zajmuje powierzchnię 117.1 km² co stanowi 16.01 % powiatu sochaczewskiego. Gmina graniczy z czterema gminami powiatu sochaczewskiego. Gmina na zachodzie graniczy z gminą Iłów, na południowych-zachodzie z gminą Rybno, na południowym-wschodzie z gminą Sochaczew oraz na wschodzie z gminą Brochów. Na północy gmina Młodzieszyn graniczy z gminą Wyszogród z powiatu płockiego.

Położenie Gminy charakteryzuje przebiegający przez gminę ciąg drogi krajowej nr 50 (relacji Sochaczew - Młodzieszyn - Płońsk), bliskość ok. 10 km do drogi krajowej nr 92 Warszawa – Poznań oraz ok. 30 km. do węzła „Wiskitki” autostrady A2 („Autostrada Wolności”), częściowo płatnej,

przebiegającej równoleżnikowo przez centralne obszary kraju i która stanowi fragment drogi międzynarodowej E30 Berlin – Warszawa – Moskwa.

Gmina leży w odległości 10 km od Sochaczewa, natomiast odległość od pozostałych ważnych ośrodków województwa mazowieckiego wynosi :

do Wyszogrodu - 10 km

do Warszawy - 65 km

a ośrodków województw ościennych: Łowicza ok. 20 km oraz Łodzi 100 km

Sama miejscowość Młodzieszyn jest siedzibą starej parafii i gminy. W kościele parafii Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Młodzieszynie znajduje się krucyfiks pochodzący z Norymbergii z XVII wieku i zabytkowa monstrancja z tego samego okresu. Obok kościoła stoi dzwonnica, pamiątka po dawnym kościele z 1875 roku zburzonym w czasie II wojny światowej. W czasie okupacji hitlerowskiej została ona zamieniona na więzienie, gdzie przetrzymywano i mordowano mieszkańców z terenu gminy.

Ludność w Gminie Młodzieszyn zamieszkuje w miejscowościach zorganizowanych w sołectwa i ma charakter rozproszony. Administracyjnie obszar gminy podzielony jest na 20 sołectw i 27 miejscowości. Ośrodek gminy Młodzieszyn – siedziba władz samorządowych jest położony centralnie i skupia podstawowe usługi. Sołectwem skupiającym największą liczbę ludności jest Młodzieszyn, który zamieszkuje 1287 osób oraz Kamion zamieszkiwany przez 811 mieszkańców., zaś najmniejszą liczbę ludności posiada sołectwo Nowa Wieś 25 mieszkańców. Średnia gęstość zaludnienia w gminie Młodzieszyn wynosi 49 osób na 1 km² jest niższa od średniej województwa mazowieckiego gdzie (wyłączając miasta), gęstość zaludnienia nie przekracza 60 osób/km² jak i od średniej powiatu sochaczewskiego wynoszącej 116 osób na 1 km². Rozpatrując bezpośrednie sąsiedztwo można stwierdzić, że gmina Młodzieszyn położona jest pośród gmin o zróżnicowanym poziomie rozwoju pod względem wielkości produkcji towarowej i rolniczej na 1 ha użytków rolnych.

Gmina położona jest w obszarze wpływów miasta Sochaczew jako ośrodka rangi subregionalnej z siedzibą władz samorządowych powiatu ziemskiego, skupiającego usługi: lecznictwa specjalistycznego, szkolnictwa średniego i wyższego, kultury, sportu oraz otoczenia biznesu. Podobnie jak całym Mazowszu, na terenie gminy przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika gęstości zaludnienia jest bardzo duże. Sołectwem skupiającym największą liczbę ludności jest Młodzieszyn, w którym koncentruje 23 % ogółu mieszkańców gminy.

Powierzchnia
117,00 km²
16,00% powierzchni powiatu
W tym:
- użytki rolne: 67%
- użytki leśne: 25%

Gmina stanowi 16,01 % powierzchni powiatu sochaczewskiego

1.2. Demografia

Ludność Gminy Młodzieszyn liczy 5607 mieszkańców, co stanowi 5% ludności powiatu sochaczewskiego (dane 2015 r.)

Ludność w samym Młodzieszynie liczy: 1287 osób

Gęstość zaludnienia: 49 osób/km²

Kobiety 2833

Mężczyźni 2774

Ludność w wieku:

- przedprodukcyjnym: 1100
- produkcyjnym: 3467
- poprodukcyjnym: 1040

	2010	2012	2013
Ludność	5585	5631	5607
Ludność na 1 km ²	48	48	48

Od 1996 roku w Gminie Młodzieszyn występuje ujemny przyrost naturalny.

W 2013 roku wynosił on:

-24

(55 urodzeń; 79 zgonów).

Opis	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	osób	%	osób	%	osób	%
jednostka						
populacja	5607	100	2833	50,53	2774	49,47
gęstość zaludnienia (mieszk./km ²)	48					

Na koniec 2013 roku saldo migracji wynosiło : 11

1.3. Klimat

Gmina Młodzieszyn leży w strefie klimatu nizin środkowopolskich i ma charakter przejściowy. Ścierają się tu różne masy powietrza: głównie polarnomorskiego i polarnokontynentalnego (83% dni w roku) oraz arktycznego (10% dni) i bardzo rzadko zwrotnikowego. Średnie wieloletnie temperatury powietrza w regionie wahają się w granicach 7,6 - 10,5°C. Wielkość opadów atmosferycznych na terenie Gminy Młodzieszyn waha się od 600-650 mm, w zależności od ukształtowania terenu. W ciągu roku przeciętnie występuje około 156 dni z opadami, z tego w granicach 39–47 dni z opadami śniegu. Przeciętnie śnieg leży 50-70 dni i pojawia się w pierwszej dekadzie stycznia, a znika na przełomie drugiej i trzeciej dekady marca. Nie notuje się długotrwałych i silnych mrozów. Okres wegetacyjny trwa około 210 dni..

Klimat całego obszaru województwa mazowieckiego wykazuje niewielkie zróżnicowanie przestrzenne wartości elementów meteorologicznych. Największe dawki promieniowania słonecznego docierają w czerwcu (ponad 19 MJ m-2d-1), a najmniej w grudniu (poniżej 2 MJ m-2d-1). Roczny bilans promieniowania słonecznego jest dodatni i wynosi od 3,6 MJ m-2d-1 do 3,9 MJ m-2d-1.

Najbardziej zmienne pod względem termicznym są okresy zimowe: od –8,1 do +2,2°C. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń, ze średnią temperaturą –3,3°C, natomiast najcieplejszy jest lipiec z temperaturą 17,9°C.

1.4. Komunikacja

Ad. 7 Wykaz dróg (krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych)

Na terenie Gminy Młodzieszyn są zlokalizowane następujące drogi:

- odcinek drogi krajowej nr 50
- odcinek drogi wojewódzkiej nr 575
- odcinek drogi wojewódzkiej nr 577
- odcinek drogi powiatowej nr 3813W Kamion – Witkowice – Sochaczew
- odcinek drogi powiatowej nr 3813W Stefanów - Witkowice
- odcinek drogi powiatowej nr 3813W Młodzieszyn – Helenka
- odcinek drogi powiatowej relacji Stare Budy - Młodzieszyn –Mistrzewice

Wykaz dróg gminnych:

Lp.	Nr drogi/nr ewid dz.	Lokalizacja drogi/nazwa drogi
1	38031W/--	Kamion Poduchowny-Nowa Wieś Leontynów
2	380302W/--	(Nowa Wieś)dr. Gminna nr 380301W-Kamion Duży Łąźnia
3	380303W/--	Rybno-Skutki-Młodzieszyn
4	380304W/--	Biała Góra-Juliopol-(Pieńki)
5	380305W/--	Młodzieszyn-Juliopol-Bibiampol - Helenka
6	380306W/--	Janów-Adamowa Góra
7	380307W/--	(Pieńki)-Adamowa Góra- (Sochaczew)
8	380308W/--	Adamowa Góra – Sochaczew (Kąty)
9	380309W/--	dr Powiatowa 3838W – Młodzieszyn – dr Krajowa nr 50
10	380501W/--	(Skutki)gmina Młodzieszyn – dr. wojewódzka Nr 577
11	--/24	Witkowice
12	380312W/2	Janów
13	380313W/36	Janów
14	380314W/99/2; 100/1; 188/2; 189/1; 254; 256; 259	Mistrzewice
15	--/298/6	Młodzieszyn/ ul. Wyszogrodzka
16	380310W/--	odcinek dawnej dr. Krajowej nr 50 od km 32+528 do km 32+793

17	380311W/--	odcinek dawnej dr. Krajowej nr 50 od km 33+367 do km 34+921
18	380315W/393	Juliopol
19	380316W/651	Młodzieszyn
20	380317W/722; 723; 724; 300/12; 300/13;	Młodzieszyn
21	380318W/264; 255/2	Janów
22	380319W/327	Młodzieszyn
23	380320W/182/1; 182/2	Radziwiłka

Przez Gminę Młodzieszyn przebiega DK (droga krajowa) nr 50 relacji Ciechanów -Płońsk- Wyszogród- Sochaczew- Mszczonów- Grójec -Góra Kalwaria-Mińsk Mazowiecki- Łochów- Ostrów Mazowiecka

Komunikacja – PKS wykonuje kursy do różnych miejscowości.

– Wyszogród – Mistrzewice Kamion – Śladów – Sochaczew

– Sochaczew – Wyszogród przez Ruszki

– Sochaczew – Wyszogród przez Januszew

– Sochaczew – Iłów – Młodzieszyn – Sochaczew

PKS Sochaczew wykonuje kursy do Warszawy, Wyszogrodu, Kampinosu, Skierniewic, Żyrardowa, Słomczyna.

Dodatkowo PKS Ciechanów wykonuje kurs relacji Ciechanów – Wyszogród – Młodzieszyn – Ruszki – Sochaczew.

1.5. Przyroda - Ochrona Środowiska - Lasy

W latach 2000-2007 następował proces stopniowego wyłączania z użytkowania rolniczego, mało przydatnych dla rolnictwa gleb V i VI klasy bonitacyjnej, na rzecz zalesień. Zwiększenie lesistości na glebach słabych było pożądaną dla środowiska i ekonomiczną formą gospodarowania.

Tendencja przybywania lasów jest charakterystyczna dla całego obszaru Polski i utrzymuje się na stałym poziomie. Lesistość kraju została zwiększona z 21 procent w roku 1945 do 29,4 procent obecnie. Od roku 1995 do 2011 powierzchnia lasów zwiększyła się o 388 tys. ha. Podstawą prac zalesieniowych jest „Krajowy Program Zwiększania Lesistości”, zakładający wzrost lesistości o 30 procent w 2020 roku i do 33 procent w 2050 roku. Lasy Polski bogate są w rośliny, zwierzęta i grzyby. Żyje w nich 65 procent ogółu gatunków zwierząt.

Lasy neutralizują (ang. offset) emisję dwutlenku węgla (CO₂).

Na terenie Gminy Młodzieszyn znajduje się Nadwiślański Obszar Krajobrazu Chronionego.

Obowiązek zapewnienia ochrony środowiska (oraz co się z tym wiąże zapewnienie realizacji zasad zrównoważonego rozwoju) wynika z Konstytucji RP, która uznaje te wartości za jedne z podstawowych zasad ustrojowych Polski. Dodatkowo Konstytucja stanowi, że ochrona środowiska jest obowiązkiem m.in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłemu pokoleniu.

Nadwiślański Obszar Krajobrazu Chronionego

Na terenie Gminy Młodzieszyn główną formą ochrony przyrody jest Nadwiślański Obszar Krajobrazu Chronionego.

Północna część gminy objęta jest prawną ochroną przyrody jako Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu, dla którego obowiązują przepisy Rozporządzenia 69 Wojewody Mazowieckiego z dnia 23.06.2005 r. w sprawie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zajmuje on 6690 ha, co stanowi 65% powierzchni całej gminy.

Obszar chronionego krajobrazu zwany „Nadwiślańskim” zawiera Dolinę rzeki Bzury i Dolinę Wisły, szczególnie bogate w zbiorowisko roślinne, zwłaszcza o charakterze naturalnym.

Zachowała się część potężnych lasów łęgowych z udziałem topoli białych, jesionów, olch i drzewiastych wierzb:

- występowanie rzadkich gatunków fauny i siedliska łęgowe z rzędu siewkowych (rybitwy, mewy i siweczki)
- bogata struktura wodonośna pradoliny wymagająca ochrony
- wartości krajoznawczo-turystyczna – zmienność krajobrazu, dalekie mazowieckie panoramy widokowe

Pomniki przyrody

Wg Rozporządzenia Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu sochaczewskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 124, poz. 3633) na obszarze gminy Młodzieszyn znajduje się 5 pomników przyrody:

w m. Janów – Ruszki drzewo grab pospolity (*Carpinus betulus*)

w m. Janów – Ruszki drzewo jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*),

w m. Janów – Ruszki drzewo dąb szypułkowy (*Quercus robur*),

w m. Janów – Ruszki drzewo lipa drobnolistna (*Tilia cordata*),

Kamion Poduchowny drzewo jałowiec pospolity (*Juniperus communis*).

Zabytkowy Park w Młodzieszynie:

- Lipa drobnolistna – 2 szt. o obwodzie 356 cm, 370 cm
 - Dąb szypułkowy – 4 szt. o obwodzie 352 cm, 355 cm, 320 cm, 305 cm
 - Wiąz szypułkowy – 2 szt. o obwodzie 360 cm, 305 cm.
 - Buk pospolity – forma purpurowa o obwodzie 304 cm
- W/w drzewa liczą ok. 150 lat

Zabytkowy Park w Ruszkach:

- Jesion wyniosły

- Dąb szypułkowy
- Lipa drobnolistna

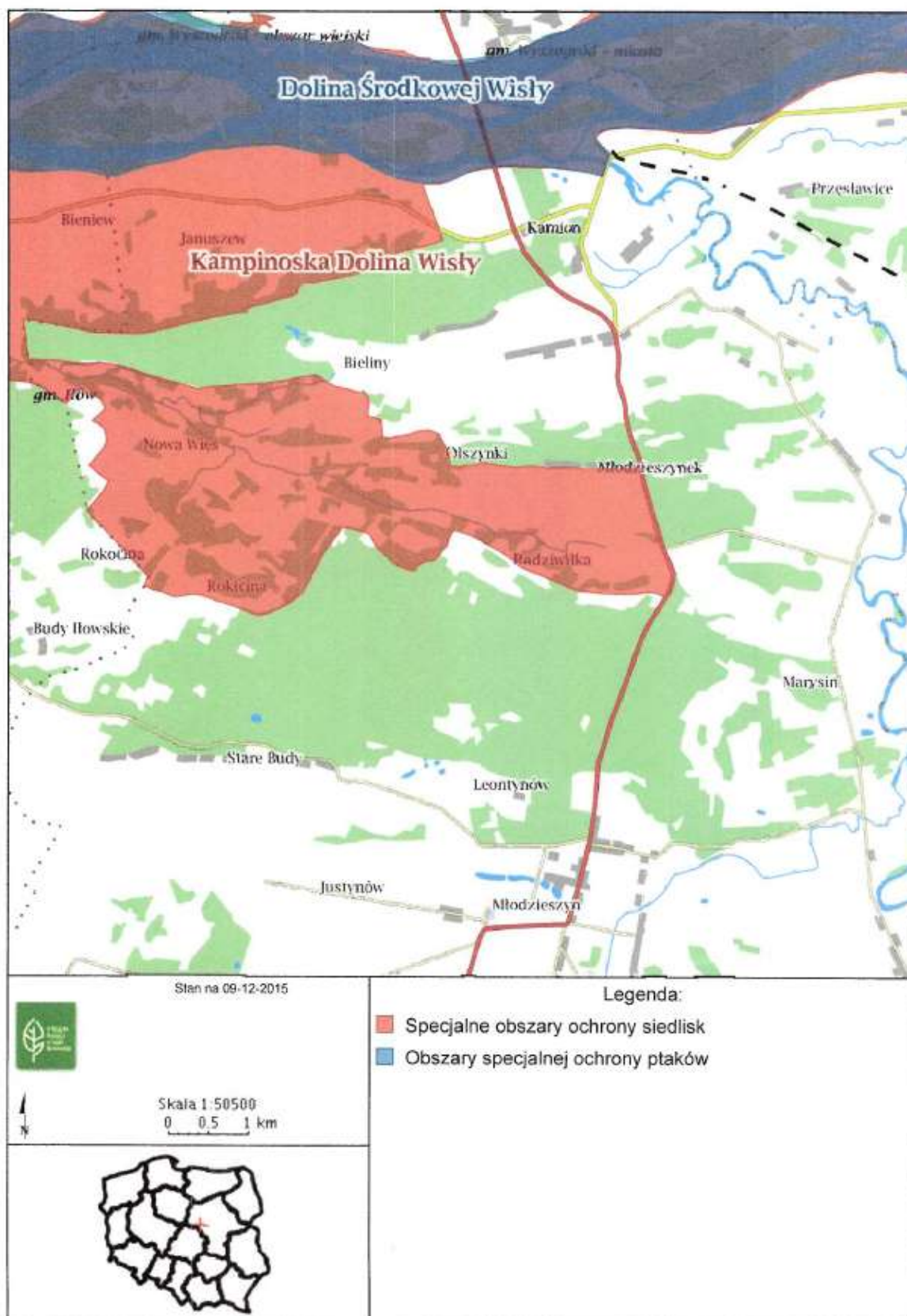
Jałowiec pospolity w miejscowości Kamion Poduchowny (wiek ok. 80 lat).

Fauna i flora Gminy Młodzieszyn

Na terenie Gminy Młodzieszyn występują m.in. gatunki fauny i flory, podlegające ochronie:

- fauna: bóbr, wydra, łasica, bielik, orlik krzykliwy, jastrząb, czapla siwa, zimorodek, jeż, skowronek, dzięcioł, bocian biały;
- flora: sasanka łąkowa, topian gajowy, zawilec wielokwiatowy, Osetnica Jeana, rosiczka długolistna, dzwonki (syberyjski i boloński)

–

1.6 Natura 2000

Natura 2000 – korzyści

- Natura 2000 gwarantuje , że rozwój lokalny będzie rzeczywiście zrównoważony;
- Natura 2000 chroni przyrodę i pośrednio krajobraz – chroni podstawową bazę dla turystyki i rolnictwa wysokiej jakości;
- Natura 2000 może być „ekologiczną etykietą” służącą promocji miejsca;
- Natura 2000 daje preferencje w dostępie do niektórych funduszy unijnych wyłączny dostęp do instrumentu LIFE+ Nature na działania ochrony przyrody;
- preferencje w dostępie do środków Priorytetu V PO „liŚ” na ochronę przyrody;
- dodatkowa punktacja w kwalifikacji wniosków do PO „liŚ” na monitoring środowiska, racjonalizację gospodarki odpadami, BAT i ochronę powietrza w przedsiębiorstwach;
- możliwość uzyskania dotacji na sieć kanalizacyjną nawet gdy wskaźnik koncentracji <120 osób/km sieci;
- synergia z ochroną Natury 2000 – a tym samym z jedna z podstawowych polityk EU – wzmacnia argumentację na rzecz finansowania wszelkich innych proekologicznych projektów;
- podwyższone o 5-15% płatności rolnośrodowiskowe za pakiety ochrony cennych siedlisk przyrodniczych; [murawy ciepłolubne – 1380 zł/ha; półnaturalne łąki świeże – 840 zł/ha; półnaturalne łąki wilgotne – 840 zł/ha; słonorośla – 1190 zł/ha; ochrona siedlisk lęgowych ptaków - 1370 zł/ha; mechowiska – 1390 zł/ha; szuwały wielkoturzycowe – 910 zł/ha; łąki trzęślicowe i selernicowe – 1390 zł/ha]
- możliwość wykorzystania jako Eco-labeling.

Natura 2000 – ograniczenia

- wobec wszystkich wymagań środowiskowych realizacja środowiskowa może być trudniejsza;
- inwestorzy z niektórych – szkodliwych dla środowiska branż mogą nie uzyskać zgody na realizację inwestycji;
- rozwój lokalny może być wolniejszy, ale za to bardziej zrównoważony;
- Natura 2000 tworzy dodatkowe uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.

Społeczno-ekonomiczne korzyści płynące z programu Natura 2000 szacowane są obecnie na poziomie rzędu 200 do 300 miliardów € rocznie.

- prognozowana sekwestrację i składowanie dwutlenku węgla;
- dostarczanie i oczyszczanie wody;

- minimalizowanie skutków katastrof naturalnych i pochodzenia antropogenicznego;
- korzyści dla turystyki i rekreacji.

1.7. Turystyka

Zabytki

Gmina Młodzieszyn posiada kilka zabytków kultury: zespoły dworsko parkowe w Ruszkach i w Witkowicach, zabytkowy park w Młodzieszynie, a także stanowiska archeologiczne kultury łużyckiej nad Bzurą. W kościele Parafii Najśw. Marii Panny w Młodzieszynie znajduje się krucyfiks pochodzący z Norymbergii z XVII w. i zabytkowa monstrancja z tego samego okresu. Obok kościoła stoi dzwonnica, pamiątka po dawnym kościele z 1875 r. zburzonym czasie II wojny światowej. Świadectwem działań wojennych z I i II wojny światowej na tych terenach są liczne cmentarze.

Każdego roku na rzece Bzurze w miesiącu wrześniu odbywa się spływ kajakowy. Oferta turystyczna Gminy Młodzieszyn jest miejscowością wypoczynkową – letniskową dla mieszkańców Sochaczewa i Warszawy. Gmina oferuje piękny krajobraz z dużymi kompleksami leśnymi, które każdej jesieni przyciągają setki grzybiarzy. Są to tereny wymarzone do przejażdżek rowerowych i konnych. Czysta woda rzeki Wisły i Bzury przyciąga turystów i wędkarzy. Turyści w wolnych chwilach mogą zwiedzać zabytki i miejsca które warto zobaczyć. Gmina dysponujemy bazą noclegową w malowniczo położonym miejscu w lesie w Starych Budach w budynku Gminnego Centrum Historii. Jest tam 40 miejsc noclegowych. W Leontynowie znajduje się popularne gospodarstwo agroturystyczne „Kalotówka”.

W wsi Juliopol znajdują się dwie stadniny koni hodowlano wyścigowych. Zenona Duplickiego i Romana Kusza. Na trasie drogi krajowej nr 50 funkcjonują znane z dobrej kuchni bary: „Bar pod Dębami” w miejscowości Janów, bar UTW „OMEGA” w Janowie, oraz „Bar u Walka.” W gminie działa Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, Gminna Biblioteka Publiczna, w budowie jest Gminne Centrum Kultury i Gminne Centrum Historyczne. Gmina posiada dobre warunki do rozwoju sportu.

W Młodzieszynie znajduje się stadion sportowy z zapleczem socjalnym dla sportowców. Dwa boiska z bieżnią okólną, oraz dwa boiska do gier różnych.

W planach jest budowę hal sportowych przy szkołach w Młodzieszynie i Janowie. Gmina posiada zbiornik wodny o pow. 6 ha, usytuowanym w kompleksie leśnym w miejscowości Nowa Wieś z możliwością zagospodarowania go turystycznie.

Gmina Młodzieszyn posiada bardzo bogatą i stale rozwijającą się infrastrukturę turystyczną.

Związana jest ona z turystyką:

- wodną (kajakarstwo, kąpielisko miejskie);
- pieszą (dobrze oznakowane szlaki turystyczne)
- rowerową (powstające z roku na rok coraz liczniejsze trasy rowerowe)

Gospodarstwa agroturystyczne oferują nocleg i regionalne potrawy.

Baza noclegowa m.in.- W Starych Budach znajduje się „Zielona Szkoła” z bazą noclegową na 40 miejsc do wykorzystania przez cały rok. - W Leontynowie mieści się gospodarstwo agroturystyczne o nazwie „Kalotówka”.

1.8. Zanieczyszczenie powietrza

Charakterystyka głównych źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza mających wpływ na stężenia substancji objętych roczną oceną jakości powietrza

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza w Gminie Młodzieszyn jest emisja niska z indywidualnego ogrzewania lokali mieszkalnych (spalanie węgla kamiennego). Drugą co do znaczenia dla jakości powietrza grupą emisji jest emisja komunikacyjna z transportu kołowego. Największa emisja komunikacyjna zlokalizowana jest wzdłuż DK 50, gdzie szczególne znaczenie dla wielkości emisji komunikacyjnej ma zwiększający się z roku na rok tranzyt.

1.9. Ochrona powietrza atmosferycznego

Gmina Młodzieszyn jako część powiatu sochaczewskiego leży w strefie mazowieckiej, w której stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. W przypadku zaniechania realizacji zadań zmierzających do ograniczenia emisji pyłów i gazów do atmosfery, jakość powietrza atmosferycznego może się stale pogarszać. Brak inwestycji w dziedzinie stosowania ekologicznych i alternatywnych źródeł energii przyczyni się do podwyższonej emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Brak działań związanych z termomodernizacją spowoduje wzmożone zapotrzebowanie na energię cieplną i w efekcie pogorszenie jakości powietrza w wyniku niskiej emisji. Wskaźnik motoryzacji w ostatnich latach wykazuje stałą tendencję wzrostową, stąd też brak realizacji zadań związanych z ograniczeniem emisji ze źródeł komunikacyjnych spowoduje zwiększone stężenia dwutlenku azotu, pyłów i węglowodorów aromatycznych, w tym przede wszystkim benzo(a)pirenu.

1.10. Ochrona wód

Do głównych czynników, które negatywnie wpływają na środowisko wodne zaliczamy: pobór wód, zanieczyszczenia punktowe (ścieki przemysłowe i komunalne) oraz zanieczyszczenia obszarowe (np.: ze źródeł rolniczych). Na jakość wód powierzchniowych przemysł przestał wpływać w takim stopniu jak kiedyś, obecnie głównym źródłem zanieczyszczania wód powierzchniowych jest gospodarka komunalna. Zanieczyszczenia obszarowe, zwłaszcza pochodzące z terenów rolniczych są także znaczącym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do rzek.

Bzura jest lewostronnym dopływem Wisły uchodzącym do niej na 588 km. w okolicach Wyszogrodu.

Długość rzeki wynosi 166 km. Większa część jej biegu znajduje się wzdłuż północnego skraju Równiny Łowicko-Błońskiej. Maksymalna rozpiętość wahań stanów wody w dolnym biegu w okolicach Młodzieszyna wynosi 4,5 m. Bzura, to typowa rzeka nizinna.

Dotychczasowe badania rzeki przeprowadzano na odcinku 119 km.

Jakość wód Bzury jest poniżej III klasy, o czym zadecydowało zbyt wysokie stężenie azotynów, fosforanów i fosforu ogólnego oraz zanieczyszczenia sanitarne (ferralne miano Coli).

Polska jest jednym z najuboższych państw w Europie pod względem zasobów wodnych. Na każdego Polaka przypada realnie ok. 500 m³ wody rocznie. W liczbie tej zawierają się również wody zanieczyszczone 35% produkowanych przez nas ścieków poddawane jest niedostatecznemu oczyszczaniu lub nie jest oczyszczane w ogóle.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń rzek w Polsce są ścieki przemysłowe, komunalne oraz spływające z pól nawozy. Zanieczyszczenia przemysłowe są przyczyną występowania w naszych wodach niebezpiecznych substancji chemicznych. Ścieki komunalne i spływy rolnicze powodują nadmierne użytkowanie rzek związkami fosforu i azotu, co powoduje eutrofizację i deficyt tlenu.

W gminie Młodzieszyn występują poważne problemy z dostępem do wody pitnej. W okresie letnim ograniczone moce przerobowe stacji uzdatniania wody bywają niewystarczające i zmuszają mieszkańców gminy Młodzieszyn do oszczędzania wody.

Ogólna sytuacja hydrologiczna kraju wskazuje na wystąpienie zagrożenia niżówką hydrologiczną tj. zmniejszeniem się przepływu wody w rzekach poniżej przepływu średniego niskiego (SNQ). Niewątpliwie na taki stan rzeczy mają wpływ niewystarczające opady deszczu, które wpłynęłyby korzystnie na zmianę sytuacji hydrologicznej (opady głównie konwekcyjne burzowe są na ogół krótkotrwałe o nierównomiernym rozkładzie w terenie). Utrzymywanie się takiej sytuacji meteorologicznej będzie powodować dalsze obniżanie się poziomu wody w rzekach.

Rzeka Bzura podlega kontroli Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. Poziom Bzury (stan na 11.08.2015) w dorzeczu Wisły układa się głównie w strefie wody niskiej i średniej.

Wskaźniki fizykochemiczne Bzury odpowiadają normom trzeciej klasy czystości.
--

Do niedawno dużym problemem na terenie Gminy Młodzieszyn była jednak eutrofizacja. Główną przyczyną eutrofizacji był wzrastający ładunek pierwiastków biogennych, przede wszystkim fosforu. Wzrost dopływu fosforu obejmuje nie tylko wzrost zrzutów ścieków, ale także wzrastającą w nich zawartość środków piorących i innych detergentów, zawierających fosfor. Większa ilość tego biogenu związana jest także z intensyfikacją nawożenia oraz wzrostem erozji w zlewni. Wzrost dopływu azotu, drugiego z biogenów, związany jest ze wzrastającą emisją tlenków azotu do atmosfery, a tym samym dużą ich zawartością w opadach atmosferycznych. Do wzrostu ilości azotu przyczynia się również nawożenie ziemi uprawnej, ponieważ fosfor znajdujący się w glebie nie jest pierwiastkiem silnie mobilnym. Silne opady deszczu mogą łatwo wypłukiwać azot z powierzchniowej warstwy gleby oraz z nawozów, przy czym do zbiornika mogą być też wniesione znaczne ilości fosforu.

Projekt „Czysta Bzura” ma na celu propagowanie edukacji ekologicznej młodego pokolenia.

Dzieci i młodzież mają okazję poznać tajemnice rzeki i zbliżyć się do niej i jej problemów.

Bzura będąca skarbem przyrodniczym i turystycznym regionu, ma stać się centrum zainteresowania mieszkańców. Głównym celem projektu jest przywrócenie rzeki społeczeństwu i zbliżenie go do niej.

1.11. Edukacja i świadomość ekologiczna

W epoce industrialnej, przy obecnej świadomości społeczeństw przemysłowych, ograniczenie emisji do poziomu 1 tony CO₂ jest praktycznie niewykonalne.

Należy zmienić źródła energii, wykorzystywanych paliw, strukturę transportu oraz poprawić efektywność przemysłową.

Wpływ na środowisko mają codzienne, prozaiczne działania. Należy zredukować swoją emisję i zużycie paliw kopalnych. Rezygnacja z samochodu, zmiana zachowań konsumpcyjnych, docieplenie lub ocieplenie mieszkań.

Zmiana technologii może pozwolić na dostatnie życie bez niszczenia naszego środowiska naturalnego.

Pozytywna kwestia: w gminie Młodzieszyn nie występuje wylesienie.

Las, drzewa neutralizują (ang. offset) emisję dwutlenku węgla (CO ₂).

Głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski poprzez:

- wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki,
- poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej, wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- budowę zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa,

- rozwój obszarów wiejskich,
- rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Cel do 2019 roku

Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa mazowieckiego oraz zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku Cel ten wpisuje się w podstawowe cele sformułowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej. Edukacja ekologiczna ma na celu przede wszystkim podnoszenie świadomości społeczeństwa uczestniczącego w rozwoju opartym o zasady zrównoważonego rozwoju i posiadającego umiejętność oceny stanu bezpieczeństwa ekologicznego. Edukacja ekologiczna powinna być kierowana do wszystkich grup wiekowych i zawodowych. Prawo do uzyskiwania informacji o środowisku jest jednym z najważniejszych instrumentów zarządzania ochroną środowiska i elementem dzięki któremu społeczeństwo ma możliwość wpływania na procesy podejmowania decyzji, których skutki mają znaczenie dla środowiska i poziomu życia. Zrównoważony rozwój to zrównoważona produkcja, konsumpcja, uwzględniająca rozwój społeczny, gospodarczy i uwarunkowania polityczne, której zaistnienie wymaga wysokiego poziomu świadomości ekologicznej ze strony konsumentów. Chociaż pod względem prawnym system ochrony konsumentów w naszym kraju nie odbiega od prawa obowiązującego w UE, to niezbędne jest prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu wzrost znajomości praw konsumenckich oraz kształtujących właściwe, z punktu widzenia ochrony środowiska, wybory. Podejmując działania mające na celu kształtowanie właściwych postaw mieszkańców województwa mazowieckiego należy kontynuować dotychczasowe kierunki edukacji ekologicznej oraz dążyć do pozyskania coraz szerszego grona zaangażowanych. Kształcenie formalne odbywające się w szkołach różnego szczebla jest wspierane nauczaniem nieformalnym przebiegającym poza placówkami szkolno-wychowawczymi. Przyrodnicze kształcenie formalne i nieformalne uzupełnia się wzajemnie dostarczając uczniom szerokiego spektrum wiadomości, a jednocześnie wpływa na doskonalenie umiejętności i kształtowanie właściwych postaw i rozbudzanie nowych obszarów zainteresowań.

Skuteczna edukacja ekologiczna powinna być realizowana poprzez: Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego 2012

- edukację formalną, która obejmuje dzieci od wieku przedszkolnego oraz młodzież po studentów szkół wyższych, a także pedagogów i specjalistów związanych z ochroną środowiska,
- edukację nieformalną, obejmującą dzieci, młodzież i dorosłych, prowadzoną przez środki masowego przekazu oraz za pomocą różnych form udziału w procesach samoedukacji indywidualnej i grupowej, z wykorzystaniem uwarunkowań lokalnych i terenowych.

Jednym z podstawowych warunków zrównoważonego rozwoju jest włączenie do udziału w nim całego społeczeństwa. Z tego powodu konieczne jest objęcie wszechstronną edukacją ekologiczną jak największej liczby osób dorosłych czy też różnych grup zawodowych (np. rolnicy, przemysłowcy, organizatorzy turystyki). Jednym z efektywniejszych sposobów na podniesienie świadomości ekologicznej u osób dorosłych jest ich zaangażowanie w procesy decyzyjne. Dużą rolę w edukacji ekologicznej spełnia samorząd i lokalne ugrupowania polityczne. Samorząd lokalny powinien zabezpieczyć środki w swoim budżecie na działania promujące zasadę zrównoważonego rozwoju. Duże znaczenie w edukacji ekologicznej skierowanej do dorosłych mają działania pozaszkolne podejmowane przez uczniów i nauczycieli. Umożliwiają one włączenie do programu edukacji ekologicznej społeczności lokalnych, bez poparcia których żadne działania na rzecz ochrony środowiska nie mają szansy powodzenia. Działania te powinny doprowadzić do konsolidacji społeczeństwa wokół omawianych problemów. Badania świadomości społecznej wykazują, że media mają bardzo duży wpływ na poziom wiedzy o stanie środowiska naturalnego. Istnieje ścisła zależność pomiędzy stanem wiedzy społeczeństwa a sposobem ukazywania problemów ekologicznych w mediach. Sposób w jaki informacje są przekazywane w mediach stopniowo ulega zmianie. Coraz bardziej wzrasta znaczenie tematycznych programów publicystycznych i filmów popularnonaukowych o tematyce środowiskowej oraz tzw. reklama społeczna, która promuje działania przyjazne środowisku. Stąd bardzo ważna jest współpraca władz samorządowych, a także organizacji ekologicznych z lokalnymi mediami.

W związku z powyższym, środki masowego przekazu powinny:

- w odpowiedni sposób przedstawiać stan środowiska naturalnego i prezentować pozytywne przykłady działań podejmowanych na rzecz ochrony środowiska, pokazując jednocześnie skutki (również finansowe) zamierzonych i niezamierzonych działań prowadzonych w środowisku,
- promować style życia i zachowania przyjazne środowisku.

2. Silne i słabe strony Gminy Młodzieszyn – diagnoza stanu istniejącego. Analiza SWOT/TOWS.

Analiza SWOT stanowi przykład podejścia „od wewnątrz na zewnątrz”, dlatego komplementarnym podejściem jest analiza TOWS „z zewnątrz do wewnątrz”. Synteza analizowanych czynników SWOT/TOWS, z uwzględnieniem ich znaczenia dla rozwoju gminy, pozwoliła określić obecną pozycję Młodzieszyna oraz najbardziej oczekiwane pola działań.

Zgodnie z metodologią tworzenia analizy TOWS/SWOT dla każdego z ośmiu pytań zbudowano macierz, za pomocą której zbadano relacje pomiędzy poszczególnymi czterema grupami elementów analizy SWOT. Zmierzano do odpowiedzi na pytanie, które elementy analizy SWOT w największym stopniu pozostają w zależności z pozostałymi. Pozwoliło to wskazać obszary, które – na wypadek interwencji strategicznej – przełożą się na poprawę możliwie dużej części pozostałych problemów Gminy.

W analizie SWOT należy odpowiedzieć na osiem pytań:

- Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą wykorzystać nadarzające się szanse?
- Czy zidentyfikowane mocne strony pozwolą przewyciężyć zagrożenia?
- Czy zidentyfikowane słabe strony nie pozwolą na wykorzystanie nadarzających się szans?
- Czy zidentyfikowane słabe strony wzmocnią siłę oddziaływań zagrożeń?
- W analizie TOWS musisz odpowiedzieć:
 - Czy szanse spotęgują mocne strony?
 - Czy zagrożenia osłabiają mocne strony?
 - Czy szanse pozwolą przewyciężyć słabe strony?
 - Czy zagrożenia spotęgują słabe strony?

Macierz SWOT/TOWS obrazuje następujące możliwości:

- Przewaga związków silnych stron z szansami – wskazuje możliwość koncentracji na najważniejszych atutach gminy i wspierania ich, ponieważ to od ich stanu zależy sytuacja w licznych obszarach w gminie, a także wykorzystanie pojawiających się w otoczeniu szans.
- Przewaga związków mocnych stron z zagrożeniami – w tym wypadku gminy powinno koncentrować się na takim wykorzystaniu swoich mocnych stron, by mogło wpływać lub możliwie łagodzić pojawiające się w otoczeniu zagrożenia.
- Przewaga związków słabych stron z szansami – wskazuje potrzebę koncentracji na słabościach, ale w kontekście szans. Likwidacja wewnętrznych barier rozwoju gminy może i powinna być wspierana przez korzystną sytuację w otoczeniu zewnętrznym.
- Przewaga związków słabych stron z zagrożeniami – obrazuje sytuację negatywnego sprzężenia tego, co dzieje się w otoczeniu gminy z jego największymi problemami. Oczekiwana powinna być koncentracja celów strategicznych właśnie na słabościach, jednak z głównym naciskiem na zapobieganie zagrożeniom. W analizie SWOT/TOWS Gminy Młodzieszyn właśnie w tym obszarze uzyskano najwyższe oceny związków.

Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju Gminy Młodzieszyn wynikają z obecnej sytuacji w sferze zaspokojenia potrzeb społecznych, gospodarki lokalnej, ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego, wyposażenia w infrastrukturę techniczną, finansowej, współpracy Gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w kraju i zagranicą oraz udziału Gminy w związkach i stowarzyszeniach komunalnych, współpracy międzynarodowej i promocji Gminy oraz działalności organizacji pozarządowych. Uwarunkowania te analizowano w kategoriach silnych i słabych stron (sił i słabości). Ich enumeracja i analiza jest swoistą „samooceną”, osiągniętego dotąd poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego i wskazuje na istniejący potencjał rozwojowy Gminy. Uwarunkowania wewnętrzne rozwoju Gminy Młodzieszyn przedstawiają się następująco:

SWOT to narzędzie planowania strategicznego służące uporządkowaniu zgromadzonej wiedzy.

Informacje zebrane w diagnozie podzielono na cztery grupy: silne strony (S, ang. *Strengths*), słabe strony (W, ang. *Weaknesses*), szanse (O, ang. *Opportunities*) i zagrożenia (T, ang. *Threats*). Pierwsze dwie grupy dotyczą wewnętrznych uwarunkowań i cech gminy, ostatnie dwie obejmują czynniki będące poza bezpośrednim wpływem władz i społeczności gminy. Strategia powinna wykorzystywać mocne strony i szanse rozwoju jednocześnie przeciwdziałać słabościom i minimalizować skutki związane z wystąpieniem zagrożeń.

Czynniki wewnętrzne	
<i>Mocne Strony</i>	<i>Słabe Strony</i>
Gmina jako miejsca do życia Położenie w bliskiej odległości od Warszawy • duża i rosnąca liczba mieszkańców • duża dostępność i wysoka jakość usług edukacyjnych (również przedszkolnych) • stosunkowo dobra dostępność sieci komunalnej • Bezpośrednie sąsiedztwo z siedzibą powiatu i miastem Sochaczew. (dużego rynku pracy, urzędów na szczeblu powiatowym, infrastruktury społecznej) • dobrej jakości i dalej rozwijana infrastruktura społeczna • Dostępność świetlic wiejskich we wszystkich większych miejscowościach; • Obowiązujące i aktualne studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Potencjał turystyczny • wysoka atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna; rzeki: Wisła, Bzura. • stosunkowo bogata baza noclegowa i gastronomiczna dostosowana do różnych	Gmina jako miejsce do życia • problem komunikacyjny z DK 50 - zanieczyszczenie powietrza - wysoki poziom hałasu - zwiększające się natężenie ruchu • duży udział mieszkańców korzystających z pomocy społecznej • braki w infrastrukturze komunalnej (kanalizacja, gaz) • problem dzikich wysypisk • wysokie bezrobocie • brak chodników i ścieżek rowerowych (niski poziom bezpieczeństwa, potęgowany dodatkowo przez brak oświetlenia) • słaba dostępność komunikacyjna niektórych miejscowości • Ujemne wskaźniki przyrostu naturalnego; Potencjał turystyczny

potrzeb gości • bardzo dobra dostępność komunikacyjna gminy Potencjał gospodarczy • niski udział lasów w powierzchni gminy (25%), wysoki udział użytków rolnych (67%) Zarządzanie gminą • stosunkowo niski udział kosztów administracji w łącznych wydatkach budżetu gminy • wypracowana nadwyżka budżetowa	• Brak utwardzonych dróg rowerowych o funkcjach komunikacyjnych • Niewystarczająca turystyczna baza noclegowa, brak tanich form noclegowych Potencjał gospodarczy • rozdrobnione rolnictwo, produkcja na małą skalę (niska wydajność) • niekorzystna struktura zatrudnienia - ponad połowa zatrudnionych w rolnictwie - niska wydajność pracy (produkcja roślinna, sezonowa) - duże bezrobocie ukryte na wsi • Brak podaży gminnych terenów inwestycyjnych; • Niewystarczająca ilość mieszkań socjalnych i chronionych; • Brak dostępu do sieci światłowodowej na niektórych obszarach gminy. Zarządzanie gminą • niskie dochody budżetu gminy na jednego mieszkańca
---	---

Czynniki zewnętrzne	
<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
Gmina jako miejsce do życia • postępujące zjawisko suburbanizacji Potencjał turystyczny • Rosnąca popularność aktywnych form spędzania czasu wolnego, rozwój turystyki jednodniowej i specjalistycznej Potencjał gospodarczy • promocja terenów potencjalnie atrakcyjnych dla inwestorów • powstanie na terenie gminy średniej wielkości zakładu przetwórczego • restrukturyzacja rolnictwa umożliwiającą zwiększenie wydajności produkcji • rozwijający się rynek zielonej energii - potencjał produkcji biomasy Zarządzanie gminą • Nowa perspektywa finansowa funduszy Unii Europejskiej - efektywne wykorzystywanie funduszy unijnych • zwiększenie wpływów podatków dzięki zachęceniu nowych mieszkańców do meldowania się w gminie • Rozwój współpracy międzygminnej i międzysektorowej. • Aktywizacja nowych mieszkańców gminy, wykorzystanie istniejącej infrastruktury społecznej;	Gmina jako miejsce do życia • Niezmodernizowana DK nr 50 jako źródło hałasu i zanieczyszczeń i utrudniać ruch lokalny • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa; Potencjał gospodarczy • Koszty utrzymania infrastruktury sieciowej; • System kształcenia zawodowego niedostosowany do potrzeb rynku pracy; Zarządzanie gminą • niskie wpływy do budżetu z tytułu PIT, przy jednoczesnym wzroście wydatków • problem połączenia ochrony przyrody z zapotrzebowaniem na tereny budowlane i rekreacyjne • zadłużenie gminy, które może utrudnić pozyskiwanie środków zewnętrznych z UE • Zagrożenie braku ciągłości w realizowaniu planowanych długofalowych działań (zmiana woli politycznej)

Biorąc po uwagę diagnozę stanu istniejącego, władze Gminy Młodzieszyn będą prowadziły systematyczne i długookresowe działania na rzecz umacniania jej silnych stron oraz sukcesywnego eliminowania słabych stron. Takie działania będą niewątpliwie pozytywnie wpływać na poprawę środowiska życia mieszkańców i warunki funkcjonowania podmiotów gospodarczych, a także przyczyniać się będą do wzrostu atrakcyjności lokalizacyjnej Gminy Młodzieszyn dla nowych mieszkańców, inwestorów i rozwoju funkcji rekreacyjno- wypoczynkowych.

3. Sytuacja finansowa Gminy Młodzieszyn

Dochody budżetu w łącznej kwocie: 17.153.000 zł, w tym:

- 1) dochody bieżące w kwocie: 16.656.500 zł,
- 2) dochody majątkowe w kwocie: 496.500 zł

Wydatki budżetu w łącznej kwocie: 16.550.455 zł, w tym:

- 1) wydatki bieżące w kwocie: 15.589.985 zł
- 2) wydatki majątkowe w kwocie: 960.470 zł

Zadłużenie - na 31.12.2015r 9.270.143 zł

Przedsięwzięcia ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej realizowane w latach 2015-2016:

- Przebudowa dróg gminnych we wsiach Juliopol, Kamion, Młodzieszyn w kwocie 85.000 zł
- Budowa ciągu pieszo-rowerowego na terenie gminy Młodzieszyn-180.000 zł.
- Budowa gminnego magazynu przeciwpowodziowego przy strażnicy OSP Kamion o łącznych nakładach - 220.000 zł
- Budowa sezonowej przystani wędkarsko -turystycznej przy rzece Bzurze w miejscowości Kamion-20.000 zł.
- Budowa stadionu lekkoatletycznego przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Młodzieszynie o łącznych nakładach finansowych 100.000 zł.

4. Strategiczne problemy rozwojowe Gminy Młodzieszyn

Podstawą do formułowania problemów rozwojowych Gminy Młodzieszyn są wyniki przeprowadzonej analizy uwarunkowań, a zwłaszcza identyfikacja zagrożeń rozwojowych, tkwiących w jej otoczeniu oraz słabych stron. Wychodząc od definicji problemu, jako „zadania danego do rozwiązania lub trudnej do rozstrzygnięcia sprawy” - niedostateczne tempo przemian oraz niedostateczna ilość, jakość i sprawność funkcjonowania różnego rodzaju instytucji, obiektów i urządzeń powoduje obecnie lub powodować będzie w przyszłości powstawanie napięć, konfliktów oraz barier odczuwanych przez mieszkańców i podmioty gospodarcze. Są to więc określone uciążliwości, których usunięcie lub co najmniej złagodzenie ich negatywnych skutków wymaga podjęcia określonych działań naprawczych.

Główne problemy dalszego rozwoju Gminy Młodzieszyn były rozpatrywane w czterech kategoriach strategicznych, a mianowicie:

- sprawności oraz niezawodności funkcjonowania obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym służących ochronie środowiska przyrodniczego,
- ilości oraz jakości funkcjonowania usług społecznych (edukacja, ochrona zdrowia i opieka społeczna, kultura i sztuka, sport i rekreacja, bezpieczeństwo publiczne), a także stanu mieszkalnictwa, w tym komunalnego (nowe budownictwo, stan techniczny istniejących zasobów),
- powiązań transportowych Gminy z otoczeniem drogi kołowe, zbiorowa komunikacja publiczna,
- atrakcyjności Gminy dla dalszego rozwoju mieszkalnictwa, istniejących firm i lokalizowania się nowych inwestorów oraz funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych.

Efektem takiego podejścia było zdefiniowanie głównych problemów rozwojowych, których rozwiązanie lub złagodzenie ich niepożądanych skutków społecznych, gospodarczych i ekologicznych przyczyni się do poprawy jakości środowiska życia mieszkańców i wzrostu rangi Gminy Młodzieszyn w otoczeniu. Ich enumerację prezentuje poniższe zestawienie:

Katalog głównych problemów rozwojowych Gminy Młodzieszyn – problemy wymagające podjęcia działań naprawczych przez Władze Gminy

- Niepełne zwodociągowanie Gminy (obszarów wiejskich).
- Niepełne skanalizowanie Gminy.
- Większość dróg gminnych posiada nawierzchnię żwirową.
- Wzrastające koszty funkcjonowania oświaty gminnej.
- Brak krytej pływalni i centrum sportowo-rekreacyjnego.

- Braki w infrastrukturze socjalnej dla potrzeb ludzi starszych oraz istnienie barier w integracji społecznej dla ludzi niepełnosprawnych.
- Zwiększający się ruch na DK 50 – brak bezpiecznych skrzyżowań i przejść dla pieszych.
- Niewystarczająca ilość boisk sportowych
- Brak dostatecznie rozwiniętej bazy zaplecza turystycznego.
- Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zdefiniowane główne problemy rozwojowe Gminy Młodzieszyn stanowią podstawę do formułowania celów rozwoju gminy (strategicznych i operacyjnych), a także zadań realizacyjnych

Część II - Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Młodzieszyn

Problemów rozwojowych Gminy Młodzieszyn nie można analizować i oceniać wyłącznie w jej granicach administracyjnych. Gmina nie jest bowiem wyspą na mapie Polski, lecz jest elementem układu osadniczego i systemu społeczno-gospodarczego, województwa mazowieckiego i kraju, a także Unii Europejskiej. Gmina Młodzieszyn jest - tak, jak każda inna gmina w Polsce - silnie uzależniona od swego otoczenia, które oddziałuje na nią wywierając stały wpływ - pozytywny lub negatywny.

Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju Gminy Młodzieszyn determinowane są przede wszystkim:

- systemowymi rozwiązaniami w sferze ustrojowo-prawnej i finansowej przyjmowanymi na szczeblu centralnym, zwłaszcza dotyczącymi zakresu kompetencji i zasad finansowania samorządów terytorialnych z budżetu państwa,
- zasadami i rozmiarami finansowania usług społecznych (edukacja, ochrona zdrowia, opieka socjalna) oraz mieszkalnictwa i bezpieczeństwa publicznego z budżetu państwa,
- ogólną koniunkturą gospodarczą w kraju,
- systemowymi rozwiązaniami na szczeblu centralnym w zakresie przeciwdziałania bezrobociu, wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, polityce fiskalnej w stosunku do podmiotów gospodarczych, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw,
- polityką wspierania rozwoju regionalnego, polityką ekologiczną, polityką rozwoju infrastruktury technicznej realizowaną na szczeblu centralnym,
- sytuacją międzynarodową (koniunktura gospodarcza, handel zagraniczny),
- procesami integracji Polski z Unią Europejską, a zwłaszcza możliwościami skorzystania z pomocy finansowej tej organizacji (fundusze strukturalne i Fundusz Spójności),
- wewnętrzną polityką rozwoju społeczno-gospodarczego realizowaną przez władze samorządowe województwa mazowieckiego i powiatu sochaczewskiego.

Na dzień dzisiejszy, główne bariery ograniczające skalę i tempo rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Młodzieszyn tkwią przede wszystkim w otoczeniu, zaś jej Władze praktycznie nie mają żadnego wpływu na to, co się w nim dzieje. Mogą jedynie stale śledzić (monitorować) zmiany w nim zachodzące, co umożliwi zidentyfikowanie obecnych oraz przyszłych zagrożeń i szans rozwojowych. Postępując w ten sposób Władze Gminy zwiększać będą elastyczność swoich działań, wskutek czego będzie ona mniej narażona na wstrząsy i kryzysy, będące konsekwencją niekorzystnych zmian w otoczeniu (zagrożenia), a także w porę dostrzegą pojawiające się w otoczeniu sprzyjające okoliczności (szanse) dla dalszego rozwoju Gminy.

Część III - Cele rozwoju Gminy Młodzieszyn

1. Zrównoważony rozwój jako podstawa gospodarowania

Istotą zrównoważonego rozwoju jest zapewnienie trwałej poprawy środowiska życia współczesnych i przyszłych pokoleń poprzez kształtowanie właściwych proporcji między kapitałem gospodarczym, społecznym i ekologicznym. Przyjmuje ona za swoją podstawę założenie, że poprawa, a co najmniej nie pogarszanie stanu środowiska przyrodniczego, winny być jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój gospodarczy i społeczny. Dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju konieczne jest, aby ochrona środowiska przyrodniczego stanowiła nieodłączną część procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego i nie była rozpatrywana w oderwaniu od nich. Innymi słowy, zrównoważony rozwój to nadanie postępowi cywilizacyjnemu kierunku zachowującego w sposób trwały zasoby i walory środowiska przyrodniczego oraz czynna jego ochrona. Na zrównoważony rozwój składają się cztery podstawowe elementy:

- planowanie dla przyszłości, czyli rozwiązując dzisiejsze problemy nie zapominajmy o przyszłych pokoleniach i ich potrzebach,
- planowanie dla środowiska życia człowieka, obejmującego zarówno elementy przyrodnicze, jak i antropogeniczne (wytworzone przez człowieka),
- zapewnienie sprawiedliwego dostępu do zasobów przyrodniczych obecnych i przyszłych pokoleń,
- szeroki udział różnych grup społecznych w podejmowaniu decyzji dotyczących kierunków i tempa procesów rozwojowych.

Praktyczna realizacja zrównoważonego rozwoju jest możliwa tylko poprzez ekonomiczne działanie opierające się na trzech zasadach:

1. Zasada równowagi, a ściślej mówiąc zasada ładu gospodarczego (ekonomicznego). W kontekście zrównoważonego rozwoju całościowe i interdyscyplinarne podejście do ładu gospodarczego oznacza dostosowanie zasobochłonności procesów gospodarowania do dostępności wszystkich zasobów, jakimi społeczność na danym terenie dysponuje, tj. zasobów przyrodniczych, zasobów pracy i zasobów kapitału.

2. Zasada efektywności (racjonalnego gospodarowania), która ma dwa warianty:

- wydajności, nakazującej przy dopuszczalnym poziomie zużycia zasobów przyrodniczych maksymalizowanie efektów,
- oszczędności, nakazującej przy zadanym poziomie efektu minimalizowanie nakładów, co jest równoznaczne maksymalizacji zaoszczędzonych zasobów przyrodniczych.

W potocznym rozumieniu efektywność ekonomiczna dość często bywa utożsamiana ze skutecznością działania, której miernikiem w gospodarce rynkowej jest zysk. W relacji do środowiska przyrodniczego takie rozumienie efektywności zaznacza się dwójako. Po pierwsze,

działalność gospodarcza nastawiona wyłącznie na zys sprzyja trwałej dewastacji wszystkich elementów środowiska przyrodniczego. Określony poziom produkcji i zysku bywa z reguły osiągany z pominięciem kosztów środowiskowych. Po drugie, odtworzenie zdewastowanego środowiska w miarę upływu czasu staje się tak kosztowna, że nie można jej już rozpatrywać w kategoriach efektywności ekonomicznej, ale jedynie w kategoriach społecznych i etycznych. Nakazują one za wszelką cenę skutecznie ratować zdegradowane środowisko przyrodnicze (podobnie jak życie, zdrowie, wolność obywateli). Stąd też, składowymi efektywności ekonomicznej - oprócz kryterium ekonomicznego - winny być także kryteria ekologiczne.

Powinny one wymuszać w sferze gospodarowania dostosowanie produkcji do posiadanych zasobów przyrodniczych, uświadomić konieczność uwzględniania potrzeb przyszłych pokoleń, pomagać w prawidłowym określaniu zakresu, a także kosztów produkcji bezodpadowej, aby w rezultacie przekonać społeczeństwo o nieopłacalności degradacji środowiska. W sferze ekologii zaś kryteria ekonomiczne powinny prowadzić do przekonania o opłacalności nakładów ponoszonych na ochronę środowiska przyrodniczego.

3. Zasada zapewnienia wzajemnych korzyści współdziałającym ze sobą podmiotom gospodarującym, którymi mogą być zarówno przedsiębiorstwa, grupy społeczne (np. społeczność lokalna), jak i układy przestrzenne (np. gminy). Wyraża się ona przede wszystkim poprzez partycypację społeczeństwa we wszystkich przedsięwzięciach związanych z rozwojem

społeczno-gospodarczym na danym obszarze - zarówno w sferze: planowania, realizacji, monitorowania i kontroli. Dany rodzaj działalności gospodarczej należy rozwijać tylko tam, gdzie ludność miejscowa daje przyzwolenie i jest tym rozwojem zainteresowana. Działalność gospodarcza powinna opierać się na:

- miejscowym potencjale rozwojowym, tj. miejscowych zasobach naturalnych, ludzkich i materialnych,
- miejscowej inicjatywie gospodarczej i inwestycyjnej,
- ustaleniach krańcowej możliwości zainwestowania terenu, oszczędzaniu ziemi i innych zasobów naturalnych,
- jak najlepszym wykorzystaniu istniejących materialnych elementów zagospodarowania,
- „czystych” ekologicznie technologiach produkcji, w tym wytwarzania energii,
- zbilansowaniu wszystkich ekonomicznych, społecznych i ekologicznych korzyści i strat wynikających z określonego przedsięwzięcia gospodarczego.

Wprowadzane od kilku lat w Polsce przepisy prawa tworzą warunki dla urzeczywistniania zasady zrównoważonego rozwoju, co znalazło swój wyraz w zapisach Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku, jak też w ustawach: prawo ochrony środowiska oraz o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Wprowadzanie w życie tej zasady wynika także ze zobowiązań międzynarodowych. Otóż, Polska podpisała w 1992 roku Deklarację z Rio de Janeiro oraz Agendę 21 określającą prawa i obowiązki państw w procesie realizacji zasady zrównoważonego rozwoju oraz zestaw zaleceń dla działań na rzecz jej urzeczywistnienia. Także podpisany przez Polskę w 1991 roku Układ

Stowarzyszeniowy z WE zawiera zapis, że „polityka realizacji rozwoju społeczno-gospodarczego Polski powinna kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju”.

Należy podkreślić, że we wspólnej polityce ochrony środowiska Wspólnoty Europejskiej największy nacisk kładzie się obecnie na zrównoważony rozwój uwzględniający potrzeby obecnego i przyszłych pokoleń. Zakłada ona osiągnięcie następujących celów:

- zachowanie i wzrost jakości życia oraz zmiana nawyków konsumpcyjnych obywateli,
- racjonalizacja zakresu i charakteru produkcji oraz konsumpcji energii,
- zachowanie, ochronę i poprawę stanu środowiska naturalnego (ochrona dziedzictwa przyrodniczego, unikanie wyrządzania trwałych szkód w środowisku, zapobieganie zanieczyszczeniom i szkodom oraz ich ograniczanie),
- zapewnienie ciągłego dostępu do surowców naturalnych, rozsądne i racjonalne ich wykorzystanie oraz optymalne gospodarowanie i właściwe zagospodarowanie odpadów (recykling),
- edukacja ekologiczna obywateli.

Cele te są zaadresowane do wszystkich podmiotów, tj. władz publicznych wszystkich szczebli, wszystkich podmiotów gospodarczych (publicznych i prywatnych), organizacji społecznych i ogółu obywateli. Ich realizacja powinna odbywać się drogą uzyskania wysokiego poziomu ochrony środowiska z zastosowaniem działań zapobiegawczych, pilnego naprawiania szkód u źródeł ich powstawania oraz ponoszenia kosztów zanieczyszczeń przez sprawcę. Tak więc, prawo Wspólnoty Europejskiej uznało zasadę „zrównoważonego rozwoju” jako podstawową zasadę warunkującą rozwój gospodarczy i społeczny oraz zagospodarowanie przestrzenne.

Oparta na niej ochrona środowiska musi być uwzględniana we wszystkich sferach aktywności wspólnotowej i na wszystkich etapach działań na rzecz rozwoju, tj. planowania i realizacji oraz monitorowania i kontroli.

Zasada zrównoważonego rozwoju zakłada konieczność zintegrowanego i kompleksowego podejścia do procesów rozwojowych w gminie, tj. traktowania ich jako współzależne i wzajemnie uwarunkowane procesy rozwoju społecznego, gospodarczego, ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, ochrony dziedzictwa kulturowego oraz zagospodarowania przestrzeni.

Biorąc powyższe pod uwagę, władze Gminy Młodzieszyn przy formułowaniu celów rozwoju (strategicznych i operacyjnych), a następnie zadań realizacyjnych będą kierowały się konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju.

2. Zasady formułowania celów rozwoju

Celowość, Realność i Systematyczność działań Władz Gminy Młodzieszyn na rzecz tworzenia jak najlepszego środowiska życia dla mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych składają się łącznie na wspólną cechę planowości podejmowanych działań. Dotyczy to zarówno działań o charakterze krótkookresowym (rocznym), średniookresowym (kadencyjnym), jak i długookresowym (perspektywicznym, obejmującym kilka następnych kadencji). Takie postępowanie jest zgodne z zasadą racjonalnego gospodarowania, a także jest podstawą do wdrażania w życie zasady zrównoważonego rozwoju.

Formułowanie celów rozwoju Gminy Młodzieszyn jest ważne przynajmniej z czterech zasadniczych powodów, a mianowicie:

Cele wskazują kierunki rozwoju Gminy. Dzięki ustaleniu celów rozwoju (strategicznych i operacyjnych) następuje określenie pożądanych kierunków rozwoju. Następuje także mobilizacja podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację (Władz Gminy, pracowników urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych), a także wzrasta również ich poczucie odpowiedzialności za losy mieszkańców Gminy;

Cele wyznaczają działania realizacyjne. Władze Gminy na podstawie wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych formułują katalog zadań realizacyjnych, które są niezbędne do tego, aby zrealizować przyjęte cele;

Cele wpływają na koncentrację zasobów. Władze Gminy dysponują ograniczonymi zasobami kadrowymi, organizacyjnymi i technicznymi a przede wszystkim finansowymi (budżet Gminy) w stosunku do występujących potrzeb i jednocześnie szeroką gamę możliwych sposobów ich wykorzystania. Określenie celów rozwoju Gminy umożliwia koncentrację ograniczonych własnych zasobów (przede wszystkim finansowych) na realizacji ograniczonego zestawu celów, czyli tych, które mają kluczowe znaczenie dla poprawy jakości środowiska życia mieszkańców; Cele pomagają w ocenie osiągniętych postępów. Są one istotnym elementem procesu kontrolowania i monitorowania postępów w ich realizacji. Jeśli w wyniku kontroli okaże się, że nie realizujemy ich zgodnie z planem, albo napotykamy na nieoczekiwane przeszkody lub bariery w ich realizacji, to możemy podjąć od razu działania korygujące, modyfikując działania realizacyjne.

Biorąc powyższe pod uwagę, opracowano katalog celów rozwoju Gminy Młodzieszyn, który został opracowany według z góry określonego porządku, a mianowicie: cele zawarte w katalogu tworzą układ hierarchiczny (im niższy poziom hierarchiczny tym większy stopień szczegółowości zapisu celów). Katalog składa się z trzech poziomów hierarchicznych, a mianowicie:

Poziom I – Generalny cel kierunkowy (misja rozwoju), wyrażający syntetyczną deklarację intencji władz Gminy Młodzieszyn, jaka stoi u podstaw formułowania Strategii Rozwoju. Określa on zasadnicze kierunki jej dalszego rozwoju, czyli wskazuje „do czego będziemy zmierzać w przyszłości” lub „co będzie podstawą naszego długookresowego działania”. Umożliwia on skoncentrowanie wysiłków planistycznych i realizacyjnych na określonej wiązce celów i zadań realizacyjnych. Tak więc, generalny cel kierunkowy to zestaw względnie trwałych dążeń władz Gminy, na które powinny być przede wszystkim zorientowane działania realizacyjne.

Poziom II – Cele strategiczne, będące konkretyzacją generalnego celu kierunkowego (misji rozwoju). Wskazują one priorytetowe obszary (dziedziny) zaspokajania potrzeb mieszkańców Gminy.

Poziom III - Cele operacyjne, będące konkretyzacją celów strategicznych. Są one formułowane jako cele funkcjonalne, tzn. wyrażające pożądane potrzeby, które powinny być zaspokojone w określonym horyzoncie czasu, czyli do 2020 roku. Do każdego celu operacyjnego został przyporządkowany określony zestaw zadań realizacyjnych.

Wizja i misja gminy są podstawą określenia konkretnych celów i kierunków działań. Wizja jest wyrazem aspiracji społeczeństwa i władz gminy oraz ich wyobrażeń dotyczących przyszłości. Jest to opis gminy w dalekiej przyszłości przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Wizja ma za zadanie inspirować oraz motywować do działania i podejmowania kolejnych wyzwań.

Wizja Gminy Młodzieszyn :

„ Gmina atrakcyjna dla mieszkańców, turystów i inwestorów, która jest miejscem, w którym mieszkańcy chcą pracować i aktywnie wypoczywać w czasie wolnym.”

Osiągnięciu przedstawionego w wizji pożądanego stanu docelowego ma służyć misja, czyli kierunek i sposób działania na najbliższe lata. W misji ujęte są wartości ważne dla gminy, które mają za zadanie ujednolicić sposoby działania władz samorządowych w sprawach istotnych dla społeczności lokalnej.

Misja Gminy Młodzieszyn:

„Dążenie do kompleksowego rozwoju gminy Młodzieszyn, umożliwiającego przekształcenie gminy w wyróżniające się w powiecie miejsce zamieszkania, pracy i wypoczynku poprzez doskonalenie infrastruktury oraz wzbogacanie oferty i jakości usług publicznych.”

Analiza celów.

Przedstawione w powyższej diagnozie i podsumowane w analizie SWOT problemy i wyzwania stojące przed społecznością gminy pozwoliły wskazać najważniejsze cele rozwojowe.

Zarówno cele strategiczne, jak i operacyjne zostały wyznaczone zgodnie z metodyką SMART dotyczącą odpowiedniego ich formułowania. Nazwa SMART jest akronimem z języka angielskiego – każda litera oznacza jedną z pięciu cech poprawnie sformułowanych celów, które powinny być:

S-Specific - konkretne, proste

M-Measurable – mierzalne, posiadające wskaźnik umożliwiający ocenę stopnia realizacji

A-Acceptable – akceptowalne, osoby mające cel realizować muszą go rozumieć i go akceptować (inne popularne rozwinięcia litery A to: Achievable - osiągalne lub Ambitious –ambitne)

R-Realistic – realistyczne i możliwe do wykonania przy posiadanych zasobach (inne rozwinięcie to Relevant – cele powinny być istotne)

T-Time-bounded – określone w czasie, posiadające termin wykonania

3. Cele strategiczne.

- a. poprawa jakości życia mieszkańców gminy
- b. rozwój potencjału gospodarczego
- c. rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego gminy

Głównym celem strategicznym Gminy Młodzieszyn jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy. Cel ten obejmuje wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku, miejsca zamieszkania, wykonywanej pracy czy braku zatrudnienia oraz sytuacji materialnej. Gmina Młodzieszyn już teraz jest atrakcyjnym miejscem do życia, o czym świadczyć może rosnąca z roku na rok liczba ludności i nowo osiedlający się mieszkańcy. Na jakość życia i zadowolenie z mieszkania w gminie Młodzieszyn wpływ mają uwarunkowania naturalne, stan infrastruktury technicznej (drogowej, sieci komunalnej, energetycznej) i społecznej (edukacyjnej, sportowej, kulturalnej, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej), sytuacja gospodarcza i społeczna gminy, jej mieszkańców, instytucji i innych podmiotów na jej terenie działających. Czynniki te opisano w diagnozie. Realizacja celu nadrzędnego wymagać będzie pracy władz gminy, urzędników i całej społeczności we wszystkich tych obszarach, w ramach określonych przepisami i faktycznymi możliwościami działania. Termin „jakość życia” odnosi się do dobrobytu oraz dobrostanu, obejmuje subiektywne i obiektywne strony tego zagadnienia, a wyznaczają ją indywidualne pragnienia i publiczna polityka względem miast. Jakość życia jest trudna do zdefiniowania i trudno mierzalna. Przyjmuje się, że statystyczny pomiar jakości życia powinien obejmować szeroko rozumiane warunki obiektywne (np. materialne warunki życia, zdrowie, edukację, aktywność ekonomiczną i kulturalną, czas wolny i relacje społeczne, osobiste bezpieczeństwo, jakość państwa i jego zdolność do zapewnienia ludziom podstawowych praw, jakość infrastruktury, środowiska przyrodniczego) oraz dobrobyt subiektywny, określany także jako dobrostan i rozumiany jako satysfakcja, jaką czerpią ludzie z różnych aspektów życia jako całości, samopoczucie psychiczne i odczuwane stany emocjonalne.

Ideę smart city często sprowadza się jedynie do wyposażania gminy w nowoczesne rozwiązania technologiczne, bez towarzyszących im „inteligentnych” działań w innych sferach funkcjonowania. To całościowe podejście akcentuje faktyczne znaczenie słowa smart. Podkreśla, że „mądrość” gminy wyraża się w zintegrowanym podejściu do planowania i przekształcania gminy oraz zarządzania). Jeden z jego aspektów stanowi rzeczywiście wykorzystanie najnowszych technologii (zwłaszcza informacyjnych i komunikacyjnych) tak, aby działanie miasta uczynić sprawniejszym, a życie w nim łatwiejszym. Wiąże się to z aktywnym poszukiwaniem i stosowaniem rozwiązań, które pozwalają racjonalizować wydatki samorządu i mieszkańców, efektywniej zarządzać różnymi aspektami funkcjonowania gminy oraz szybciej i precyzyjniej reagować na problemy. Równie ważne jest budowanie poczucia mieszkańców, że gmina kształtowana jest z myślą o nich i przy ich udziale.

O tym, czy wdrożenie tej innowacyjnej koncepcji faktycznie się udaje, przesądzać musi stale wzrastająca jakość życia mieszkańców. Tworzenie inteligentnych gmin to rozłożony w czasie proces, a nie jednorazowe działanie, ośrodki miejskie dzisiaj uważane za nowoczesne posiadają w swoich zespołach specjalistów ds. smart city. Rozwój internetu, usług chmurowych czy mediów społecznościowych powinny ułatwić gminom rozwój, zapewniając dostęp do nowoczesnych technologii.

Na jakość życia w gminie, a przede wszystkim na jej dobrą ocenę, składa się wiele czynników – bezpieczeństwo, dobry dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, w tym zdrowotnych, rynku pracy, oferty mieszkaniowej, oferty spędzania czasu wolnego, oferty kulturalnej, środowiska i transportu publicznego, atrakcyjnych przestrzeni publicznych etc. Gminy, które chcą odnieść długofalowy sukces gospodarczy muszą umieć zapewnić swoim mieszkańcom dobre warunki życia, to bowiem powoduje, że decydują się oni w tym mieście mieszkać i pracować, a inwestorzy chętniej lokują swoją działalność. Poza miejscem zamieszkania i pracy, ważna jest dostępność i jakość tzw. trzecich miejsc – miejsc spędzania wolnego czasu (aktywności społecznej, towarzyskiej, rekreacji itd) oraz szersze działania na rzecz poprawy zdrowia publicznego (np. poprzez tworzenie warunków sprzyjających podejmowaniu aktywności fizycznej oraz dokonywania prozdrowotnych wyborów i stylu życia).

Głównym potencjałem gminy są bogactwa i uwarunkowania naturalne, które mogą być wykorzystane jako atrakcja turystyczna. Turystyka i agroturystyka jest najczęściej wskazywaną przez mieszkańców perspektywiczną branżą lokalnej gospodarki. Dalszy rozwój potencjału turystycznego i rekreacyjnego w gminie, a więc branży turystycznej, jest jednym z filarów rozwoju gospodarczego gminy. Drugą ważną branżą lokalnej gospodarki jest rolnictwo. Praca rolnicza jest źródłem utrzymania dużej części mieszkańców, stąd jego szczególna rola dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju obejmującego wszystkich mieszkańców. Należy zaznaczyć, że w obszarze gospodarczym, gmina ma niewielkie możliwości działania i ograniczony dostęp do bezpośrednich narzędzi wsparcia.

Nadrzędnym elementem celu strategicznego władz Gminy Młodzieszyn jest poprawa jakości życia mieszkańców.

Ogólnie rzecz biorąc, cele rozwoju Gminy Młodzieszyn wynikają z następujących podstawowych przesłanek:

po pierwsze - wykorzystania szans rozwojowych, wynikających z faktu bardzo korzystnego położenia geograficznego Gminy,

po drugie - wzmacniania oraz pełnego wykorzystania dla dalszego rozwoju Gminy jej silnych stron,

po trzecie - konieczności eliminowania słabych stron Gminy lub łagodzenia ich negatywnych skutków dla mieszkańców, gospodarki i środowiska przyrodniczego w postaci zapóźnień, barier i ograniczeń rozwojowych, czyli likwidacji, bądź ograniczenia negatywnych skutków słabych stron Gminy,

po czwarte - konieczności tworzenia warunków (podstaw) dla zaspokajania różnorodnych potrzeb społecznych i gospodarczych w przyszłości, czyli tworzenia nowych impulsów (możliwości) rozwojowych Gminy – dalszy wzrost jej atrakcyjności lokalizacyjnej dla rozwoju funkcji: osadniczej, gospodarczej i turystyczno-wypoczynkowej,

po piąte - konieczności systematycznej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju Gminy,

po szóste - możliwości pozyskiwania środków pomocowych Unii Europejskiej na współfinansowanie realizacji zadań inwestycyjnych Gminy, zwłaszcza w sferze infrastruktury technicznej.

Formułując cele rozwoju nie poszukiwano nowej roli Gminy Młodzieszyn w otoczeniu, czy też funkcji dominującej, lecz wskazywano na konieczność umacniania jej dotychczasowej różnorodności i wielofunkcyjności, jako podstawy do trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Działania na rzecz umacniania dotychczasowej różnorodności i wielofunkcyjności Gminy Młodzieszyn winny więc zmierzać do:

- tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego i wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców – efekt działań: trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy Gminy, umożliwiający zmniejszanie się rozmiarów bezrobocia oraz wzrost zamożności mieszkańców i dochodów budżetu gminy,
- stałego wzrostu poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych (usługi społeczne, mieszkalnictwo, w tym komunalne i bezpieczeństwo publiczne) – efekt działań: jakościowe zmiany w poziomie życia mieszkańców Gminy,
- likwidacji niedoborów w zakresie infrastruktury służącej ochronie środowiska przyrodniczego i osiągnięcia europejskich standardów w zakresie jego ochrony (norm zawartych w Dyrektywach Unii Europejskiej) – efekt działań: zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańcom Gminy,
- umacniania ponadlokalnych funkcji Młodzieszyna (edukacja, ochrona zdrowia, sport, kultura, turystyka i wypoczynek) – efekt działań: wzrost rangi Gminy w otoczeniu.

Stąd też, u podstaw formułowania celów rozwoju Gminy Młodzieszyn leży przekonanie jej władz, że ma ona potencjalne szanse stania się:

- Gminą harmonijnie łączącą troskę o jak najlepszy stan środowiska przyrodniczego z postępem cywilizacyjnym,
- Gminą umacniającą poczucie więzi społecznych i tożsamości lokalnej oraz „lokalny patriotyzm”,
- Gminą atrakcyjną do zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także spędzania czasu wolnego przez przyjezdnych (turystyka i rekreacja),
- Gminą zapewniającą jak najlepszą jakość świadczonych usług społecznych - edukacja, pomoc społeczna, ochrona zdrowia, kultura i sztuka, sport i rekreacja, a także troszczącą się o jak najlepszy stan bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- Gminą posiadającą sprawne powiązania komunikacją drogową z otoczeniem, a także zmodernizowany wewnętrzny układ drogowy wraz z urządzeniami zapewniającymi maksymalne bezpieczeństwo pieszych i kierowców,
- Gminą prowadzącą aktywną promocję swych walorów, rozwijającą partnerską współpracę z zagranicznymi samorządami gminnymi, a także aktywnie współpracującą z władzami powiatu sochaczewskiego i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład oraz władzami samorządowymi województwa mazowieckiego przy rozwiązywaniu wspólnych problemów dla dobra i pomyślności jej mieszkańców.

- Gminą współpracującą z organizacjami pozarządowymi, wolontariatem i przedsiębiorcami funkcjonującymi na jej terenie przy rozwiązywaniu wspólnych problemów dla dobra i pomyślności jej mieszkańców.

Biorąc powyższe pod uwagę, sformułowano generalny cel kierunkowy (misję rozwoju) i

strategiczne cele rozwoju Gminy Młodzieszyn

Generalny cel kierunkowy:

poprawa jakości życia mieszkańców.

Strategiczne cele rozwoju zgodne z zapisami Strategii Europa 2020 według stref - (są one względem siebie równorzędne):

Cel 1- sfera gospodarcza

➤ rozwój inteligentny:

- rozwój gospodarki oparty na wiedzy i innowacji
- przedsiębiorczość i wzrost konkurencyjności gminy Młodzieszyn

Cel 2 – sfera społeczna

➤ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu:

- usługi społeczne;
- wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Cel 3 – sfera ekologiczna i przestrzenna

➤ rozwój zrównoważony:

- środowisko przyrodnicze i infrastruktura techniczna
- wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;

Z przyjętych strategicznych celów rozwoju wynika, że deklarowaną intencją Władz Gminy Młodzieszyn jest dążenie do tego, aby stawała się ona w coraz większym stopniu Gminą przedsiębiorczą, nowoczesną, zamożną oraz atrakcyjną do zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej i spędzania czasu wolnego przez przyjezdnych, a także potrafiącą sprostać wymogom Unii Europejskiej zwłaszcza strategii Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

4. Cele operacyjne i kierunki działań.

Zaprezentowane powyżej trzy cele strategiczne mają charakter ogólny i do ich osiągnięcia konieczne jest rozbicie ich na bardziej szczegółowe cele operacyjne. Ze względu na nakładające się wzajemnie cele strategiczne, cele operacyjne ułożono w układzie horyzontalnym: realizacja każdego z celów operacyjnych sprzyja realizacji jednego, dwóch lub trzech celów strategicznych.

Cel operacyjny 1:

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, chodników i ścieżek rowerowych

Rozwinięta infrastruktura drogowa nie tylko podnosi bezpieczeństwo i wygodę mieszkańców, ale poprawia również dostępność komunikacyjną gminy i poszczególnych miejscowości. W efekcie wpływa na atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną gminy. Oprócz budowy i modernizacji dróg gminnych i udziału gminy w poprawie jakości dróg powiatowych, cel ten obejmuje budowę chodników i ścieżek rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Realizacja tego celu podniesie bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu drogowego.

Cel operacyjny 2:

Zapewnienie szerszego dostępu do infrastruktury komunalnej

Poszerzenie dostępu mieszkańców do sieci kanalizacyjnej jest jednym z priorytetów gminy. Dostęp do tej infrastruktury znacząco poprawia wygodę życia, obniża koszty utrzymania domu i zachęca do osiedlenia się na terenie gminy

Cel ten wpisuje się w cele Strategii Rozwoju Województwa. Jednym z kierunków działań wyznaczonych w strategii jest budowa oraz rozbudowa sieci wodociągów, kanalizacji oraz systemów oczyszczania ścieków.

Cel operacyjny 3:

Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej

Turystyka, w szczególności turystyka weekendowa, rekreacyjna, stanowi potencjał gminy Młodzieszyn. Aby w pełni wykorzystać walory przyrodnicze jakimi obdarzona jest gmina, należy je właściwie zagospodarować. Działania gminy w tym zakresie polegać będą na poszerzeniu oferty urządzeń rekreacyjnych, siłowni zewnętrznych i szlaków rowerowych. Gmina będzie też, tam gdzie to możliwe, wspierać rozwój bazy turystycznej i gastronomicznej. Działania te nie tylko podnoszą atrakcyjność turystyczną gminy, ale odpowiadają też na potrzeby zgłaszane przez ankietowanych

mieszkańców w każdym wieku. Rozwój infrastruktury turystycznej jest również jednym z celów rozwoju na poziomie całego województwa.

Cel operacyjny 4:

Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego dla inwestorów i turystów

W celu pobudzenia i pełnego wykorzystania potencjału gospodarczego gminy, którego kluczowymi elementami są rolnictwo i branża turystyczna, należy oprócz rozwoju samej oferty, zapewnić jej dotarcie do możliwie szerokiej grupy potencjalnych inwestorów, klientów i turystów. Dlatego tak ważne jest opracowanie spójnej i atrakcyjnej oferty oraz aktywne działania gminy np. obecność w mediach czy udział w targach branżowych. Efektem podejmowanych działań powinien być wzrost zainteresowania gminą wśród inwestorów, skutkujący lokalizacją zakładów przemysłu lekkiego (np. przetwórstwa produktów rolnych) oraz wzrost liczby turystów odwiedzających gminę.

Jest to zgodne z celem – „Przyspieszenie rozwoju bazy ekonomicznej i wzrostu innowacyjności województwa” Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Jako priorytet zostało uznane stworzenie kompleksowych terenów inwestycyjnych poprzez rozwój infrastruktury wspierającej działania inwestycyjne przedsiębiorstw. Ponadto generalnym celem całej Strategii Rozwoju Województwa jest wzrost jego atrakcyjności poprzez poprawę wizerunku w oczach inwestorów, jak i samych mieszkańców.

Cel operacyjny 5:

Poprawa dostępności komunikacyjnej środkami transportu zbiorowego

Aby każdy z mieszkańców gminy miał pełen udział w rozwoju jej instytucji i infrastruktury ważne jest zapewnienie odpowiedniej sieci komunikacji zbiorowej. Pomimo już podejmowanych przez gminę działań w tym zakresie, mieszkańcy niektórych miejscowości nadal mogą czuć się wykluczeni z życia społeczności, ze względu na brak możliwości dojazdu środkami komunikacji zbiorowej. Realizacja tego celu zapewni odpowiedni grafik połączeń każdej miejscowości z centrum gminy Młodzieszyn

Cel operacyjny 6:

Podniesienie jakości pomocy społecznej i usług ochrony zdrowia

Gmina o tak dużej liczbie mieszkańców jak Młodzieszyn zasługuje na szeroki zakres usług opieki medycznej w miejscowym ośrodku zdrowia. Celem starań gminy będzie rozszerzenie dostępu do lekarzy specjalistów oraz rozwijanie zasobów sprzętowych ośrodka zdrowia, tak by rozszerzył on ofertę dostępnych usług medycznych.

Cel jest zgodny z celem Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego „Rozwój systemów infrastruktury technicznej i społecznej”. Poprawa jakości i dostępności usług medycznych w regionie będzie osiągnięta poprzez modernizację oraz wyposażenie szpitali i ośrodków zdrowia.

Cel operacyjny 7:

Poprawa ładu przestrzennego w gminie

Gmina Młodzieszyn może pochwalić się dodatnim przyrostem naturalnym i saldem migracji. W sytuacji rosnącej liczby mieszkańców i rozrastających się osiedli ważne jest zapewnienie podstaw dla mądrej rozbudowy gminy. Planowanie przestrzenne powinno z jednej strony uwzględnić dostęp do sieci komunikacyjnej i komunalnej wszystkich mieszkańców, z drugiej zapewnić poszanowanie dla uwarunkowań i bogactw naturalnych.

Planowanie przestrzenne województwa obejmuje w najbliższym okresie budowę innowacyjnych parków technologicznych, rewitalizację terenów przemysłowych czy kształtowanie krajobrazu w sposób uwzględniający walory przyrodnicze i dziedzictwa kulturowego.

Cel operacyjny 8:

Dalsze podniesienie jakości i poszerzenie oferty edukacyjnej

Mieszkańcy oczekują i zobowiązują do zapewnienia wysokiego poziomu oświaty zarówno na poziomie podstawowym, jak i gimnazjalnym. Dla rodziców niezmiennie istotna jest również dostępność przedszkoli. To kierunki, w których gmina Młodzieszyn nie spocznie na laurach, ale dalej będzie podnosić poprzeczkę i jakość nauczania w swoich placówkach oświatowych. W odpowiedzi na zapotrzebowanie mieszkańców zgłaszane w ankiecie, szczególne wysiłki zostaną skierowane na rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Cel jest zgodny z celem strategii całego województwa mazowieckiego, dla którego wartością nadrzędną jest rozwój zasobów ludzkich. W długim horyzoncie czasowym pozwoli to na wzrost atrakcyjności województwa. Należy zatem umożliwić dostęp do edukacji wszystkim mieszkańcom oraz zmniejszyć dysproporcję między wsią a miastem. Ważna jest również poprawa jakości kształcenia na wszystkich poziomach szkolnictwa.

Cel operacyjny 9:

Wzrost aktywności obywatelskiej i włączenie społeczne

Jednym z zadań gminy jest pobudzanie aktywności obywatelskiej. Mieszkańcy gminy przejawiają zainteresowanie sprawami gminy, uczestniczą w życiu społeczności lokalnej i chcą mieć wpływ na sytuację w gminie. Gmina będzie podejmować działania zachęcające mieszkańców do czynnego zaangażowania w sprawy obywatelskie. Równie ważne jest, by żaden z mieszkańców nie czuł się wykluczony z tej społeczności. Gmina będzie szczególnie dbać o mieszkańców o słabszej pozycji: osoby starsze, bezrobotne, niepełnosprawne. Jednostki organizacyjne gminy będą wspierać ich włączenie społeczne i przeciwdziałać ich wykluczeniu. Gmina będzie również podejmować działania mające na celu integrację nowych mieszkańców ze społecznością lokalną. Identyfikacja mieszkańców z gminą oprócz niemierzalnych korzyści społecznych może również przynieść wymierne korzyści w postaci zwiększonych wpływów do budżetu od nowo zameldowanych mieszkańców. Większy budżet pozwoli zaś lepiej realizować zadania gminy.

Celem rozwoju na poziomie województwa jest obniżenie stopy bezrobocia oraz zwiększenie poziomu zatrudnienia poprzez aktywizację osób, które są narażone na wykluczenie z powodu długotrwałego bezrobocia, niepełnosprawności lub wieku. Województwo planuje też działania mające na celu promowanie postaw obywatelskich oraz umacnianie partnerstwa lokalnego i dialogu społecznego

5. Zgodność celów rozwoju Gminy Młodzieszyn z celami dokumentów wyższych szczebli

Z dniem wejścia Polski do Unii Europejskiej zarówno sektor publiczny, w tym jednostki samorządu terytorialnego, jak i sektor prywatny ma możliwość pełnego korzystania z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Wynika to z faktu, że cały obszar Polski objęty został Celem nr 1 polityki regionalnej Unii Europejskiej, czyli pomocą finansową dla regionów (województw) zapóźnionych w rozwoju, w których Produkt Krajowy Brutto w przeliczeniu na mieszkańca nie przekracza 75% średniej unijnej. Podstawowym zadaniem funduszy strukturalnych jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów Unii Europejskiej. Fundusze kierowane są do tych sektorów gospodarki i regionów, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w Unii Europejskiej.

Do pozyskania dofinansowania w ramach pomocy z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej konieczne jest przygotowanie odpowiedniej dokumentacji. Spełnienie niezbędnych warunków. Jej zawartość formalna i merytoryczna zależy od rodzaju projektu inwestycyjnego oraz funduszu, z którego będzie on współfinansowany. W każdym z przypadków musi zawierać ona wniosek (przygotowany w oparciu o ujednolicony formularz), a w niektórych przypadkach także Strategie rozwoju gminy, studium wykonalności inwestycji, raport oddziaływania na środowisko, PGN i plany zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, Gminne Plany Rewitalizacji itd. Dokumenty te są następnie składane w odpowiedniej jednostce zarządzającej lub pośredniczącej w zależności od wybranego funduszu. Jednak warunkiem wstępnym ubiegania się o dofinansowanie inwestycji komunalnych przewidzianych do realizacji przez władze polskich gmin, w tym Gminy Młodzieszyn z funduszy pomocowych Unii Europejskiej jest:

- posiadanie strategii rozwoju, PGN, GPR, wieloletnich planów inwestycyjnych i finansowych oraz innych wieloletnich programów sektorowych lub branżowych,
- zapewnienie zgodności celów rozwoju gminy z celami rozwoju zawartymi w dokumentach programowych wyższych szczebli.

Zgodność strategicznych celów rozwoju Gminy Młodzieszyn z celami i priorytetami zawartymi w dokumentach programowych wyższych szczebli prezentuje poniższe zestawienie:

Powiązanie celów szczegółowych z celami strategii zintegrowanych

Poniższe zestawienie wskazuje najważniejsze cele strategii zintegrowanych, które będą osiągane dzięki realizacji poszczególnych celów:

Cel 1.

Stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach wiejskich, [gmina sprawna]

Cel ten będzie osiągnięty poprzez realizację w wymiarze gminnym w szczególności następujących celów strategii zintegrowanych:

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki

Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy

Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Cel 5. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

Cel 2. Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym

Cel 1. Stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej

Strategia Sprawne Państwo 2020

Cel 2. Zwiększenie sprawności instytucjonalnej państwa

Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020

Cel 1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Cel 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne

Cel 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność)

Cel 2.

Wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków wiejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji [gmina zwarta i zrównoważona]

Cel ten będzie osiągany poprzez realizację w wymiarze gminnym w szczególności następujących celów strategii zintegrowanych:

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki

Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy

Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

Cel 1. Stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej

Cel 2. Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym

Cel 4. Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko

Strategia Sprawne Państwo 2020

Cel 3. Skuteczne zarządzanie i koordynacja działań rozwojowych

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020

Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Cel 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność)

Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność)

Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność)

Cel 3.

Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich [miasto spójne]

Cel ten będzie osiągany poprzez realizację w wymiarze wiejskim w szczególności następujących celów strategii zintegrowanych:

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki

Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy

Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność),

Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność)

Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie

Cel 4.

Poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków wiejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia [gmina konkurencyjna]

Cel ten będzie osiągany poprzez realizację w wymiarze wiejskim w szczególności następujących celów strategii zintegrowanych:

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki

Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy

Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Cel 1. Wzrost zatrudnienia

Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)

Cel 1. Stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej

Cel 2. Poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym

Strategia Sprawne Państwo 2020

Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020

Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność)

Cel 5.

Wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich) poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu [miasto silne]

Cel ten będzie osiągany poprzez realizację w wymiarze wiejskim w szczególności następujących celów strategii zintegrowanych:

Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”

Cel 1. Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki

Cel 2. Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy

Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców

Cel 4. Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Cel 1. Wzrost zatrudnienia

Cel 2. Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych

Cel 3. Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel 4. Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej

Strategia Sprawne Państwo 2020

Cel 5. Efektywne świadczenie usług publicznych

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012–2020

Cel 1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Cel 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Cel 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.

Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska

Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię

Cel 3. Poprawa stanu środowiska

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność)

Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność)

Podsumowując należy stwierdzić, że zapisy celów rozwoju Gminy Młodzieszyn w pełni odpowiadają zapisom wspólnotowej strategii Europa 2020, Narodowego Planu Rozwoju, Sektorowych Programów Operacyjnych Strategii rozwoju województwa mazowieckiego i Strategii rozwoju powiatu Sochaczewskiego. Stanowi to merytoryczną podstawę do ubiegania się o środki pomocowe Unii Europejskiej na współfinansowanie zadań gminnych, ponieważ została spełniona zasada warunkowości posiadania wymaganych strategicznych dokumentów. Stanowi to również podstawę do nawiązywania i rozwoju współpracy w władzami powiatu Sochaczewskiego i poszczególnych gmin, wchodzących w jego skład przy rozwiązywaniu wspólnych problemów

Część IV - Strategiczne programy działań realizacyjnych

W nowej perspektywie UE został położony nacisk na warunkowość i tylko od możliwości spełnienia niezbędnych warunków przez Gminę, zależy wielkość uzyskiwanej pomocy unijnej.

Warunkowość, to nie tylko posiadanie wymaganych dokumentów przez Gminę, takich jak: Strategia Rozwoju, Gminny Plan Rewitalizacji, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej itp., ale wdrażanie i realizacja zapisanych tam działań, zgodnych ze Strategią Europa 2020.

Unia Europejska przyjęła nową strategię zatytułowaną Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Działania Gminy zgodne z w/w priorytetami będą mogły liczyć na wsparcie środkami pomocowymi UE.

W Strategii Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 - 2026 szczególnie chcemy zaproponować jeden z siedmiu projektów przewodnich, a mianowicie „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” – projekt na rzecz niezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;

Realizacja tego projektu pozwoli postawić Gminę Młodzieszyn w zdecydowanie uprzywilejowanej pozycji startowej do znacznych środków unijnych /dla Polski na ten projekt przeznaczone jest blisko 9 mld zł/

Tabela . Cel tematyczny nr 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

Program operacyjny	Fundusz	Alokacja środków w latach 2014-2020 [EU]
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ)	Fundusz Spójności (FS)	3 537 614 632
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)	Europejskie Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)	0
Regionalny Program Operacyjny (RPO)	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)	5 652 297 109

1. Priorytety Realizacyjne

W aktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy Młodzieszyn do 2026 roku położono główny akcent na realizację działań ukierunkowanych na spełnienie warunków „jakie zostały nakreślone przez strategiczne dokumenty regionalne, krajowe i unijne, spełnienie których gwarantuje dostęp do zewnętrznych środków z UE.

Gmina Młodzieszyn spełniła już kilka ważnych warunków, a mianowicie posiada aktualne strategiczne dokumenty, takie jak: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, Założenia do Planu Zaopatrzenia Gminy w ciepło, energię elektryczną i gaz, Program Ochrony Środowiska, Wieloletnie Plany Inwestycyjne i Wieloletnie Plany Finansowe oraz Strategię Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 – 2026.

Bardzo ważnym, a właściwie niezbędnym dokumentem przy ubieganiu się o zewnętrzne dofinansowanie jest Gminny Program Rewitalizacji. W miesiącu styczniu 2016 roku Gmina Młodzieszyn przystąpiła do konkursu o wsparcie finansowe na opracowanie GPR - wnioskując o dofinansowanie w wysokości 90% opracowania tj. o kwotę 96 642 PLN.

Strategia określa zestaw celów i zadań realizacyjnych na cały okres jej obowiązywania, tj. do 2020 roku. Należy podkreślić, że w najbliższych kilku latach nie należy spodziewać się wydatnej poprawy sytuacji finansowej budżetu Gminy Młodzieszyn. Wynika to z trudnej sytuacji gospodarczej w kraju (niskie tempo wzrostu Produktu Krajowego Brutto) oraz pogarszającej się sytuacji finansowej budżetu państwa (wzrost deficytu budżetowego). W tej sytuacji, w najbliższych kilku latach nie ma co liczyć na wydatny wzrost środków finansowych z budżetu państwa na realizację zadań zapisanych w Strategii. Realną szansą na pozyskanie dodatkowych środków są fundusze strukturalne Unii Europejskiej. Jednak nie jest to „pieniądz łatwy do uzyskania”. Trzeba, bowiem spełnić szereg wymogów formalnych, a także mieć swój udział własny (min. 25%) w ogólnych kosztach danej inwestycji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Władze Gminy Młodzieszyn będą w początkowym okresie zmuszone realizować wariant Strategii, który można nazwać wariantem likwidacji luki infrastrukturalnej, czyli koncentracji działań na eliminowaniu elementarnych niedoborów w zakresie infrastruktury technicznej warunkującej poprawę środowiska życia mieszkańców, dobry stan środowiska przyrodniczego, a także wzrost atrakcyjności lokalizacyjnej Gminy dla podmiotów gospodarczych i osadnictwa oraz dalszego rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej. Wariant ten jest wyrazem:

- realnej oceny szans i zagrożeń rozwojowych, tkwiących w otoczeniu Gminy (uwarunkowania gospodarcze, prawne i finansowe funkcjonowania samorządów terytorialnych, sytuację budżetową państwa, możliwości skorzystania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej),
- realnej oceny silnych i słabych stron Gminy, a zwłaszcza obecnej i przewidywanej sytuacji budżetowej oraz wynikających z niej możliwości inwestycyjnych.

W związku z tym należy w najbliższych latach skoncentrować się na selektywnym rozwoju Gminy Młodzieszyn, skierowanym na realizację takich priorytetów, które z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb jego mieszkańców i rozwoju gospodarczego, będą miały strategiczne znaczenie. Podstawowym założeniem tego wariantu jest nadrobienie opóźnień w rozwoju infrastruktury technicznej, eliminowanie najbardziej palących ograniczeń i barier rozwojowych, poprawa stanu środowiska przyrodniczego, a także poszukiwanie nadarżających się szans na rozwój Gminy. Należy

jednak wyraźnie pokreślić, że realizacja tego wariantu nie powinna doprowadzić do pogorszenia obecnej sytuacji w tych sferach, które nie uznano za priorytetowe.

Wariant likwidacji luki infrastrukturalnej Gminy Młodzieszyn jest więc wariantem kompromisowym (zwłaszcza w najbliższych kilku latach) między występującymi potrzebami społecznymi, gospodarczymi i ekologicznymi a możliwościami sfinansowania ich realizacji z budżetu Gminy. Stąd też, do priorytetów zaliczono przede wszystkim te zadania, których realizacja sprzyjać będzie:

Tworzeniu jak najlepszych warunków dla trwałego i dynamicznego rozwoju gospodarki lokalnej, w tym restrukturyzacji obszarów wiejskich Gminy.

Ochronie środowiska przyrodniczego poprzez likwidację niedoborów w zakresie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz racjonalną gospodarkę odpadami komunalnymi.

Zapewnieniu mieszkań socjalnych potrzebującym i modernizacji istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych.

Przeprowadzeniu kompleksowej rewaloryzacji obiektów zabytkowych

Dalszej poprawie warunków lokalowych i programowych przedszkoli i szkół miejskich przy jednoczesnej racjonalizacji wydatków na te cele z budżetu Gminy.

Poprawie powiązań transportowych Gminy Młodzieszyn z otoczeniem oraz rozbudowie i modernizacji wewnątrzmiejskiego układu drogowo-ulicznego wraz z chodnikami, oświetleniem ulicznym, ścieżkami rowerowymi, a także poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego (ronda, sygnalizacja świetlna, itp.).

Prowadzeniu działalności promocyjnej w celu przyciągnięcia inwestorów.

Oczywiście, w miarę poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej i stanu finansów publicznych w kraju, a także sytuacji finansowej budżetu Gminy zakres realizacji celów operacyjnych i zadań realizacyjnych będzie ulegał zwiększeniu. Będzie wtedy możliwa realizacja wariantu Strategii, który można nazwać wariantem równomiernego rozwoju Gminy Młodzieszyn. Jest to wariant pożądaný, gdyż gwarantuje on zarówno najlepsze zaspokojenie potrzeb społecznych, jak i efektywność gospodarowania, zgodnie z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego. W tym wariantcie przewiduje się pełne wdrożenie zasady zrównoważonego rozwoju.

Docelowym wariantem Strategii będzie wariant oparty na Scenariuszu V - umiejętnego wykorzystania środków pomocowych Unii Europejskiej.

Władze samorządowe Gminy praktycznie będą miały wszystkie niezbędne narzędzia ,aby skutecznie aplikować o całą gamę środków pomocowych UE ulokowanych w programach regionalnych, krajowych, czy nawet aplikować bezpośrednio do Komisji Europejskiej.

Komisja Europejska przyjęła RPO dla Mazowsza na lata 2014-2020 w wysokości ponad 2 mld euro, czyli dużo ponad 8 mld zł. Na przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną przeznaczono ponad 324 mln euro, na gospodarkę odpadami 24 mln euro, na walkę z bezrobociem 450 mln euro, na drogi 232 mln euro, na rozwój przedsiębiorczości 213 mln euro.

W tej chwili najważniejszym zadaniem dla Gminy jest posiadanie wszystkich niezbędnych dokumentów strategicznych i na ich podstawie aplikowanie o środki pomocowe .

W wyniku przeprowadzonych na przełomie lat 2015/2016 konsultacji społecznych i ankiet zostały wypracowane priorytetowe działania, które zostały umieszczone w Strategii, jako propozycje do dalszej akceptacji społecznej, radnych i władz samorządowych Młodzieszyna.

Są to pilne działania inwestycyjne na lata 2016-2026

Planowane inwestycje:

L.p.	Nazwa zadania	Termin planowanej realizacji
1	Modernizacja Oświetlenia ulicznego oraz budowa nowych linii oświetlenia	2016 - 2026
2	Przebudowa drogi gminnej stanowiącej dz. nr ewid. 192 w msc. Juliopol	2016 -2017
3	Przebudowa drogi gminnej stanowiącej dz. nr ewid. 393 w msc. Juliopol	2016 -2017
4	Przebudowa drogi gminnej stanowiącej dz. nr ewid. 235 w msc. Juliopol	2018 - 2022
5	Przebudowa drogi gminnej stanowiącej dz. nr ewid. 724 w msc. Juliopol	2018 - 2022
6	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Juliopol	2016 - 2026
7	Budowa sieci wodociągowej Juliopol - Bibiampol	2016 - 2018
8	Przebudowa drogi gminnej ul. Kruczej w Młodzieszynie	2016 - 2018
9	Przebudowa Boiska przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Młodzieszynie	2016 - 2019
10	Przebudowa ul. Leśnej, Konwaliowej, Brzozowej oraz Sosnowej	2016 – 2022
11	Przebudowa ul. Różanej	2017 - 2018
12	Przebudowa ul Wrzosowej	2017 - 2022
13	Budowa Ścieżki pieszo -rowerowej	2016 - 2026
14	Przebudowa ul Parkowej i Akacyjowej	2018 - 2022
15	Budowa siłowni zewnętrznej w Młodzieszynie	2017 -2018
16	Rewitalizacja Parku przy Urzędzie Gminy i GOK	2018 - 2026
17	Rewitalizacja parku przy „Domu Nauczyciela”	2017 - 2026
18	Modernizacja SUW w Młodzieszynie	2017- 2022
19	Modernizacja Strażnicy OSP w Młodzieszynie	2017 – 2022
20	Modernizacja budynku „Domu Nauczyciela”	2017 -2026
21	Przebudowa drogi gminnej w Kamionie Dużym	2016 - 2017
22	Przebudowa drogi gminnej w Kamionie Poduchownym	2018 - 2022
23	Przebudowa drogi gminnej w Kamionie Małym	2020 - 2026
24	Przebudowa drogi gminnej od Kamiona Dużego do Kamiona Nowego	2016 - 2018
25	Przebudowa drogi gminnej w Kamionie Podgórnym	2018 - 2026
26	Budowa sieci wodociągowej w Nowym Kamionie	2016 - 2022
27	Budowa przystani turystycznej	2016 – 2022
28	Budowa Gminnego Magazynu Przeciwpowodziowego	2016
29	Budowa siłowni zewnętrznej w Kamionie	2016 - 2018
30	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Kamionie	2016 -2018
31	Przebudowa drogi gminnej w Adamowej Gorze	2018 -2022
32	Uzbrojenie terenów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w Adamowej Górze	2016-2026

33	Rozbudowa Świetlicy wiejskiej w Adamowej Gorze	2017-2026
34	Przebudowa drogi gminnej w Bibiampolu	2017-2022
35	Budowa sieci wodociągowej we wsiach Bieliny - Olszynki	2018 - 2026
36	Przebudowa Drogi gminnej we wsiach Bieliny Olszynki	2017 - 2022
37	Przebudowa drogi gminnej w Helence	2017 - 2022
38	Przebudowa drogi gminnej we wsiach Skutki i Helenów	2017 - 2026
39	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Janowie	2017 - 2022
40	Przebudowa drogi gminnej w Janowie (koło Szkoły)	2016 - 2018
41	Budowa sieci wodociągowej w m. Januszew	2016- 2022
42	Przebudowa drogi Gminnej w Justynowie	2018 -2022
43	Przebudowa drogi gminnej w Leontynowie	2016 2022
44	Przebudowa drogi gminnej relacji Leontynów – Nowa Wieś	2018 - 2026
45	Budowa sieci wodociągowej w Marysinie	2016 - 2022
46	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Mistrzewicach	2016-2026
47	Przebudowa drogi gminnej w m. Nowe Mistrzewice	2016 - 2026
48	Przebudowa drogi gminnej w m. Radziwiłka	2016 - 2026
49	Przebudowa drogi gminnej w Miejscowości Stare Budy	2018 - 2022
50	Przebudowa drogi gminnej w m. Stare Budy na granicy z gminą Iłów	2018-2022
51	Modernizacja mostu na rzece Bzurze w m. Witkowice	2016 - 2026
52	Przebudowa drogi gminnej we wsi Witkowice	2018-2022

Ad I / Jednym z priorytetowych działań musi być przystąpienie do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji, którego posiadanie umożliwia aplikowanie o duże środki z UE.

Na projekty rewitalizacyjne na Mazowszu w RPO WM 2014-2020 wyda się ponad 270 mln euro.

Środki z Unii Europejskiej to około 206 mln euro. w tym:

-180 mln euro z EFRR;

-26 mln euro z EFS

Ponad 3 mln zł jest możliwe do pozyskania z budżetu państwa, który będzie stanowił część wkładu własnego beneficjentów.

Wsparcie rewitalizacji w regionalnych programach operacyjnych

1) W zakresie rewitalizacji głównym zadaniem IZ RPO jest takie zaprojektowanie rozwiązań, aby umożliwić realizację skoordynowanych projektów rewitalizacyjnych obejmujących różne sfery i działania w ramach różnych priorytetów inwestycyjnych. IZ RPO zapewnia, że projekty rewitalizacyjne współfinansowane z RPO są zgodne z celami RPO i zachowują logikę interwencji w zakresie rewitalizacji.

2) Obligatoryjnym warunkiem wydatkowania przez IZ RPO środków z EFRR w ramach priorytetu inwestycyjnego 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, jest przeznaczenie ich tylko i wyłącznie na realizację projektów rewitalizacyjnych.

3) W ramach systemu wdrażania RPO, IZ RPO tworzy warunki umożliwiające skuteczną realizację projektów rewitalizacyjnych oraz monitoruje i ocenia program operacyjny pod względem skuteczności i efektywności wsparcia projektów rewitalizacyjnych. W tym celu formułuje preferencje w dostępie do środków dla projektów rewitalizacyjnych w ramach innych priorytetów inwestycyjnych niż 9b (poprzez dodatkowe punkty przyznawane w trakcie oceny projektów lub wyższy poziom dofinansowania lub konkursy poświęcone wyłącznie projektom rewitalizacyjnym a także jeśli IZ RPO zdecyduje – innego rodzaju preferencje) oraz może określić inne zachęty i ułatwienia wykorzystując np.:

a. odpowiednie dla rewitalizacji zastosowanie szczególnych rodzajów projektów określonych ustawą (art. 32-35): projektu zintegrowanego (ze względu na charakter procesów rewitalizacji najbardziej rekomendowany), projektu partnerskiego, projektu grantowego oraz projektu hybrydowego;

b. wykorzystanie możliwości zastosowania trybu pozakonkursowego dla wyboru do dofinansowania projektów rewitalizacyjnych (np. na obszarach objętych realizacją ZIT);

c. koordynację i synchronizowanie naborów wniosków w komplementarnych priorytetach inwestycyjnych.

Tabela 1. Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach regionalnych programów operacyjnych

Cele Tematyczne oraz Priorytety Inwestycyjne

Cel Tematyczny 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP

3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości

Cel tematyczny 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach

4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym

4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

Cel tematyczny 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami

6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

6e Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu

Cel tematyczny 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej

7d Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu

Cel tematyczny 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników

8i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników

8iii praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach

Cel tematyczny 9 Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

9b wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich

9i aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

9iv ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

9v wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia

Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych w krajowych programach operacyjnych

1) W zakresie rewitalizacji głównym zadaniem IZ KPO jest takie zaprojektowanie rozwiązań w systemie realizacji KPO, które będą wspierać i promować realizację projektów rewitalizacyjnych obejmujących różne sfery i przyczyniających się do kompleksowej i skoordynowanej rewitalizacji obszarów zdegradowanych. 12

2) Dla zapewnienia szerszego zaangażowania środków UE w działania rewitalizacyjne IZ KPO opracowuje system preferencji dla wsparcia projektów rewitalizacyjnych.

3) Preferencje dla wsparcia rewitalizacji są wprowadzane poprzez:

a. Kryteria oceny projektów stosowane w konkursowym trybie wyboru projektów rewitalizacyjnych IZ KPO wprowadza preferencje dla projektów rewitalizacyjnych poprzez odpowiednie konstruowanie kryteriów ich oceny (IZ KPO przedstawia KM propozycje odpowiednich kryteriów wyboru projektów). Preferencje w tym zakresie np. w postaci przyznawania dodatkowych punktów, mogą wynikać m.in. z adresowania projektów do grupy docelowej z określonych obszarów rewitalizacji, realizacji projektów na danym obszarze rewitalizacji, czy komplementarności z projektami zrealizowanymi, realizowanymi lub planowanymi do realizacji na danym obszarze rewitalizacji; lub

b. Konkursy dotyczące projektów realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji IZ KPO przygotowuje konkursy dedykowane dla projektów rewitalizacyjnych; lub

c. Profilowanie kryteriów dla projektów innych niż rewitalizacyjne wybieranych w trybie konkursowym lub pozakonkursowym. Przy wyborze projektów w trybie konkursowym lub pozakonkursowym możliwe jest stosowanie (IZ KPO przedstawia KM propozycje odpowiednich kryteriów wyboru projektów) kryteriów wyboru ukierunkowujących (profilujących) te projekty na realizację działań wspierających proces rewitalizacji, zwłaszcza gdy projekt ma np. charakter horyzontalny i jest współfinansowany ze środków EFS.

4) Preferencje dla wsparcia projektów rewitalizacyjnych stosuje się w szczególności do projektów z priorytetów inwestycyjnych w poszczególnych programach operacyjnych, wskazanych w Tabeli 2.

Tabela 2. Priorytety inwestycyjne bezpośrednio związane z rewitalizacją w ramach krajowych programów operacyjnych

Program Operacyjny Priorytety Inwestycyjne

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014- 2020

4iii Wsparcie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym

4v Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

6e (iv) Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu

9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 8ii Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży

Program Operacyjny Polska Wschodnia 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2a Poszerzanie zakresu dostępności łączy szerokopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej 2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.

5) W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 możliwe będzie wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji w regionalnych i krajowych programach operacyjnych. Wsparcie procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji może mieć następujący charakter: a. wsparcia procesu programowania rewitalizacji poprzez wsparcie procesu przygotowania programów rewitalizacji jako podstawy prowadzenia rewitalizacji, w tym identyfikacji projektów rewitalizacyjnych, które po spełnieniu warunków nałożonych przez programy operacyjne mogą starać się o dofinansowanie lub preferencje w dofinansowaniu środkami UE; b. wsparcia procesu przygotowywania do realizacji niektórych projektów rewitalizacyjnych ze względu na ich znaczenie lub charakter. 6) Warunki wsparcia procesu przygotowania i wdrażania rewitalizacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014-2020 określa ten program oraz inne dokumenty ustanawiające warunki wdrażania tego programu.

Wykorzystanie instrumentów finansowych we wsparciu projektów rewitalizacyjnych

1) Przepisy rozporządzenia ogólnego oraz rozporządzenia delegowanego ustanawiają szczególne przypadki w zakresie finansowania projektów z zakresu rozwoju obszarów miejskich, w tym rewitalizacji poprzez instrumenty finansowe. Należą do nich:

a. możliwość wniesienia wkładów rzeczowych w postaci gruntów lub nieruchomości jeżeli dane grunty lub nieruchomości stanowią część inwestycji wspieranej w ramach instrumentu finansowego;

b. możliwość finansowania zakupu gruntów zabudowanych i niezabudowanych w wysokości do 20% wartości wsparcia otrzymanego przez ostatecznego odbiorcę ze środków programu operacyjnego w ramach projektu; w przypadku gwarancji procent ten ma zastosowanie do kwoty pożyczki lub innego instrumentu podziału ryzyka;

c. możliwość reorganizacji portfela dłużnego w odniesieniu do infrastruktury stanowiącej część nowej inwestycji, w maksymalnej wysokości 20% całkowitej kwoty wsparcia programu z instrumentu finansowego dla inwestycji.

2) Instrumenty finansowe mogą być łączone z dotacjami, w tym z dotacjami na spłatę odsetek, dotacjami na opłaty gwarancyjne oraz dotacjami na wsparcie techniczne do celów technicznego przygotowania przyszłej inwestycji na korzyść ostatecznego odbiorcy. Łączone wsparcie może dotyczyć także tego samego przedmiotu wydatku pod warunkiem, że suma wszystkich połączonych form wsparcia nie przekracza całkowitej kwoty tego wydatku. Rozwiązania przyjęte na poziomie przepisów UE przewidują nowe, dodatkowe możliwości w zakresie montażu finansowego projektów rewitalizacyjnych, w ramach których mogą być łączone różne formy finansowego wspierania projektów, umożliwiając optymalne wykorzystanie środków publicznych i podporządkowanie efektywnej realizacji celów w zakresie rewitalizacji.

Z przeprowadzonych przez Urząd Gminy Młodzieszyn badań, praktycznie cały obszar Młodzieszyna można uznać za obszar zdegradowany. Jednakże w celu spełnienia kryterium spójności i jak najwyższej koncentracji działań podjęto decyzję o wydzieleniu w granicach gminy (obszar

zdegradowany) obszaru rewitalizowanego. Wstępna koncepcja planowanych kierunków działań rewitalizacyjnych skupia się na likwidacji najbardziej zagrożonych negatywnych zjawisk społecznych na terenach miejscowości Młodzieszyn i Juliopol. Młodzieszyn jest centralną częścią gminy, który boryka się z problemem budynków komunalnych głównie zamieszkałych przez beneficjentów pomocy społecznej. Juliopol natomiast są obszarem z brakiem infrastruktury komunikacyjnej i bardzo złym stanem technicznym budynków mieszkalnych. Rewitalizacja zdegradowanych i zmarginalizowanych obszarów wskazanych jako problemowe, ma na celu pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach. Działania naprawcze prowadzić będą do polepszenia jakości życia mieszkańców, w tym zwiększenia ich szans na zatrudnienie. Ponadto pozwolą one na trwałą odnowę obszaru, poprawę ładu przestrzennego, stanu środowiska i zabudowy poprzez zastosowanie wysokiej jakości rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych, pozwolą na odnowienie lub wzmocnienie atutów rozwojowych obszarów wiejskich. Rezultatem prowadzonych działań będzie także zmiana wizerunku obszaru poddanego rewitalizacji, a co się z tym wiąże zwiększenie zainteresowania inwestorów tym obszarem. Efektem działań powinno być wyposażenie obszarów zidentyfikowanych w programach rewitalizacji w nowe funkcje, lub przywrócenie poprzednich, w wyniku zaplanowanych i skoordynowanych działań interwencyjnych i naprawczych.

Rzetelne wyznaczenie obszaru wsparcia wymagało przeanalizowania każdej z ulic w mieście pod kątem spełniania poszczególnych kryteriów.

Ze względu na dostępność danych, w badaniu brano pod uwagę następujące kryteria dotyczące negatywnych zjawisk społecznych m.in.:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- niekorzystne trendy demograficzne,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia ,

oraz

- środowiskowych – np. kanały zanieczyszczone ściekami komunalnymi, azbest
- gospodarczej – zmniejszający się wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej
- przestrzenno – funkcjonalny – specjalnym problemem na tym obszarze jest uporządkowanie całego układu przestrzennego, nadmierny ruch tranzytowy
- techniczny – niska wydajność energetyczna budynków

Powodem koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz w sferze środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej są wieloletnie zaniedbania, wysoka stopa bezrobocia (na obszarze rewitalizacji 270 osób – dane PUP 27.01.2016), zwłaszcza wśród osób 24-35 lat. Obszar zdegradowany w swoich granicach stanowi 0,57% powierzchni gminy i jest zamieszkały przez 11,06% mieszkańców.

Celem strategicznym działań rewitalizacyjnych w gminie Młodzieszyn będzie poprawa jakości życia mieszkańców zdegradowanych obszarów Gminy Młodzieszyn poprzez ograniczenie wysokiej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych oraz kulturowych poprzez:

- tworzenia jak najlepszych warunków dla rozwoju gospodarczego i wzrostu przedsiębiorczości mieszkańców oraz trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy gminy, umożliwiający zmniejszanie się rozmiarów bezrobocia oraz wzrost zamożności mieszkańców i dochodów budżetu gminy;
- stały wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb społecznych (usługi społeczne, mieszkalnictwo, w tym komunalne i bezpieczeństwo publiczne)
- likwidacji niedoborów w zakresie infrastruktury służącej ochronie środowiska przyrodniczego
- umacniania ponadlokalnych funkcji Młodzieszyna (edukacja, w tym szkolnictwo wyższe, ochrona zdrowia, sport, kultura, turystyka i wypoczynek).

Działania rewitalizacyjne będą działaniami długookresowymi, zintegrowanymi i wypracowanymi we współpracy ze środowiskiem lokalnym i komplementarnymi. Ich data graniczna zostanie określona podczas pogłębionej diagnozy. Określając cele operacyjne uwzględnione zostaną działania mające na celu głównie likwidowanie barier rozwojowych i społeczny wymiar interwencji. Zwrócona będzie uwaga na zapobieżenie negatywnym zjawiskom, które, zdarza się, towarzyszą działaniom rewitalizacyjnym, jak np. zjawisku gentryfikacji.

Rewitalizacja realizowana w oparciu o GPR jest procesem długookresowym, ponadkadencyjnym, określającym cele i plany działań na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system wdrażania. Dla zagwarantowania, że przyjęte postanowienia rewitalizacji będą konsekwentnie realizowane, zapewnione zostaną warunki organizacyjno- instytucjonalne do ich wdrażania i weryfikacji. Podmiotem zarządzającym procesem rewitalizacji będzie Wójt Gminy Młodzieszyn przy pomocy Komitet Rewitalizacji (ciało niekadencyjne). GPR, jako kluczowe narzędzie rewitalizacji będzie monitorowany i aktualizowany w przypadku zmian prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Podstawowe znaczenie dla prawidłowej i efektywnej realizacji założeń GPR ma system monitoringu skuteczności działań oraz wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu dokumentu. Bieżącym monitorowaniem, polegającym na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów i realizacji całego programu, mającym na celu zapewnienie zgodności realizacji projektów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami, zajmować się będzie Komitet Rewitalizacji i pełnomocnik ds. rewitalizacji. Określone zostaną wskaźniki monitorowania. Możliwymi formami finansowania projektów rewitalizacyjnych, poza źródłami zewnętrznymi, w tym środkami UE, będą środki własne gminy, przedsięwzięcia realizowane w partnerstwie publiczno- prywatnym, emisja obligacji przychodowych, emisja obligacji przez spółkę komunalną, kredyty preferencyjne, kredyty zwykłe.

Partnerstwo publiczno-prywatne w rewitalizacji

Stosowanie partnerstwa publiczno-prywatnego jest przejawem innowacyjnego zarządzania usługami publicznymi – „tradycyjne” zamówienie publiczne na dostarczenie składnika majątkowego służącego następnie świadczeniu usług publicznych jest zastąpione przez zamówienie na świadczenie usługi za pomocą uprzednio wybudowanego/przebudowanego przez partnera prywatnego składnika majątkowego. PPP odróżnia zatem od tzw. tradycyjnego modelu kompleksowość zastosowanego rozwiązania. Nie znaczy to jednak, że zawsze można i należy zastępować zamówienie publiczne przez PPP. Partnerstwo powinno być stosowane jedynie wtedy, gdy można dzięki niemu osiągnąć istotne korzyści (tzw. Value for Money), takie jak np. szybsze dostarczenie danego składnika majątkowego, oszczędności w wydatkach strony publicznej, transfer technologii czy też dobrych praktyk etc. Z kolei dla strony prywatnej, która ma inną optykę oceny przedsięwzięcia inwestycyjnego niż podmiot publiczny – nie każdy projekt będzie atrakcyjny i interesujący.

Zasadniczym wyróżnikiem finansowania projektów PPP jest nie tyle źródło pozyskiwania środków finansowych, ale odmienna lokalizacja odpowiedzialności za pozyskiwanie takiego finansowania. W modelowym ujęciu finansowanie projektu PPP jest domeną podmiotu prywatnego. To on decyduje z jakich źródeł i narzędzi korzysta – czy będą to instrumenty dłużne czy kapitałowe; czy będzie próbował pozyskać środki z funduszy europejskich czy uzyskać ulgi/ zwolnienia podatkowe lub poręczenia. W praktyce, możliwe do uzyskania środki na finansowanie determinować będzie przyjęta struktura projektu, wypracowana przez podmiot publiczny na etapie analiz przedrealizacyjnych, a następnie potwierdzona w trakcie prowadzonych negocjacji przy wyborze partnera prywatnego.

Ad IV / Rodzinne trasy rowerowe i rekreacyjne.

Projekt jest uwzględniony jako działanie w przyjętym przez Gminę Młodzieszyn „Planie Gospodarki Niskoemisyjnej” i ma bardzo duże szanse na dofinansowanie. Szlak rowerowy - trasa wycieczkowa dla rowerzystów, oznaczona specjalnymi symbolami wyznaczającymi jej przebieg i ułatwiającymi odnalezienie właściwej drogi. Zgodnie z normami znakowania PTTK, szlaki rowerowe oznaczone są białymi kwadratami z czarnym symbolem roweru i paskiem koloru szlaku (szlaki krajowe), lub literą R i numerem szlaku (szlaki międzynarodowe). Można jednak spotkać w terenie oznaczenia nie trzymające się tych norm (zwłaszcza starsze szlaki) np. biały kwadrat z symbolem roweru w kolorze szlaku. Ze względu na częstsze niż w przypadku szlaków pieszych umieszczanie oznakowania na drogach publicznych, znaki szlaków rowerowych uznane zostały za dodatkowe znaki drogowe, uzyskując symbole R-1, R-1a, R-1b, R-2, R-2a i R-3.

Ad.VII/ -Niskoemisyjna komunikacja gminna.

W trakcie przeprowadzania konsultacji społecznych jednym z częściej poruszanych tematów był brak komunikacji gminnej. Problem ten ze względu na znaczny udział emisji CO₂ z paliw transportowych uwzględniany jest w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) przygotował nowy program skierowany do miast, które planują odnowić tabor transportu miejskiego. Na program Niskoemisyjny Transport Miejski, który będzie realizowany w latach 2016-2023 Narodowy Fundusz przeznacza do 300 mln zł. Realizacja programu powinna przynieść redukcję emisji dwutlenku węgla o co najmniej 3,5 tys. ton rocznie.

Fundusz dofinansuje przedsięwzięcia, które przyczynią się do obniżenia zużycia energii i paliw w komunikacji miejskiej i tym samym przyczynią się do obniżenia szkodliwych emisji oraz poprawy jakości powietrza w miastach. Miasta będą mogły otrzymać preferencyjne finansowanie, pokrywające do 90% inwestycji w nowoczesne, niskoemisyjne autobusy i trolejbusy. Program obejmuje zakup nowych trolejbusów lub autobusów o napędzie hybrydowym, elektrycznym lub gazowym. Dofinansowane obejmie też modernizację i budowę odpowiedniej infrastruktury obsługującej nowe pojazdy – stacje tankowania lub ładowania, aby dostosować je nowo zakupionego taboru

Gminy będą mogły otrzymać także dofinansowanie na wdrożenie systemów zarządzania transportem wiejskim. Beneficjentami programu mogą być gminy miejskie, spółki komunalne oraz inne podmioty, które wypełniają zadania gmin miejskich związanych z lokalnym transportem zbiorowym.

Część V - Kontrola i Monitoring Realizacji Ustaleń Strategii

Dla skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 – 2026 niezbędne jest stworzenie Systemu Stałej Kontroli i Monitoringu Realizacji Jej Ustaleń (celów i zadań realizacyjnych). Umożliwia on modyfikację (korygowanie) poszczególnych elementów przyjętych ustaleń strategicznych. Jednocześnie system ten może być wykorzystywany do ciągłego śledzenia zdarzeń, tendencji i procesów zachodzących w otoczeniu Gminy, jak i wewnątrz niej, które mogą wywierać pozytywny lub negatywny wpływ na osiąganie przyjętych celów rozwoju. Generalnie rzecz biorąc, systemy kontroli i monitoringu służą do wykrywania:

- istniejących, bądź możliwych tendencji i zdarzeń powodujących zakłócenia w wykonywaniu decyzji wynikających z przyjętych ustaleń strategicznych,
- negatywnych konsekwencji tychże decyzji dla poziomu życia mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych oraz stanu środowiska przyrodniczego,
- odchyleń realizacyjnych od założonych celów rozwoju Gminy.

Kontrola i monitoring realizacji ustaleń strategicznych służy więc rozwiązywaniu problemów, gdyż nastawiona jest na ich wykrywanie oraz zapobieganie ich skutkom. Pozwala to na zwiększenie zdolności Władz Gminy Młodzieszyn do szybkiej i skutecznej reakcji na zmiany zachodzące zarówno w jej otoczeniu, jak i wewnątrz niej.

Kontrola i monitoring odgrywają znaczną rolę w utrzymaniu integralności systemu zarządzania strategicznego i sprawia, że organizacje zyskują na sprawności osiągania wytyczonych celów. Jej istotą jest stwierdzenie, czy wynik naszego działania (efekt końcowy) jest zgodny z zamierzeniami (cele i zadania realizacyjne) oraz czy wszystkie czynności i środki zastosowane w działaniu były potrzebne do osiągnięcia zamierzonego stanu. Można wyróżnić następujące fazy procesu kontrolnego:

- powołanie osoby lub grupy osób, odpowiedzialnych za stały monitoring i kontrolę,
- ustalenie kryteriów kontroli (standardów i metod), przez porównanie z którymi można mierzyć aktualne rezultaty procesu realizacji ustaleń strategicznych – muszą być one czytelne, zrozumiałe i akceptowane przez zainteresowanych,
- porównanie stanu rzeczywistego (obecnego) ze stanem pożądanym zawartym w strategii rozwoju,
- podjęcie działań korygujących i naprawczych.

Kontrola i monitoring realizacji ustaleń strategii mają za zadanie szybko wykrywać tendencje i zdarzenia mogące mieć negatywny wpływ na skalę i tempo realizacji założonych celów strategicznych, a także umożliwiają - poprzez odpowiednio dobrany system mierników - badać rezultaty (postępy) w zaspokojeniu potrzeb mieszkańców Gminy Młodzieszyn.

W celu ułatwienia kontroli i nadzoru nad realizacją ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 – 2026. Roku wprowadzić należy zestaw mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w jej realizacji. Zestaw mierników monitorujących stopień realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz stan istniejący prezentuje poniższe zestawienie (należy obliczać corocznie):

➤ Mierniki o charakterze ogólnym:

- Liczba ludności ogółem, w tym kobiet
- Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym
- Przyrost naturalny ludności (nadwyżka urodzeń nad zgonami)
- Saldo migracji (różnica między liczbą zameldowań i wymeldowań)
- Dochody ogółem budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca
- Dochody własne budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca
- Wydatki inwestycyjne z budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca
- Udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu Gminy
- Wielkość zadłużenia budżetu Gminy

➤ Cel strategiczny:

- Tworzenie jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarki lokalnej
- Liczba pracujących
- Liczba pracujących w usługach w podziale na rodzaje usług
- Liczba podmiotów gospodarczych Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców
- Saldo podmiotów gospodarczych znajdujących się w ewidencji Urzędu Gminy (różnica między nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi podmiotami w ciągu danego roku)
- Przeciętna liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot gospodarczy
- Liczba miejsc pracy dla niepełnosprawnych
- Stopa bezrobocia
- Udział ludzi młodych w ogólnej liczbie bezrobotnych
- Udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych
- Liczba gospodarstw rolnych, w tym: wysokotowarowych
- Liczba gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych
- Powierzchnia użytków rolnych objętych zalesieniem

- Liczba miejsc noclegowych i gastronomicznych
- Wielkość środków finansowych z budżetu Gminy wydatkowanych na uzbrojenie terenów inwestycyjnych
 - Cel strategiczny:
- Stała poprawa jakości świadczonych usług społecznych i transportowych
- Liczba mieszkań ogółem na 1000 mieszkańców
- Ogólna liczba nowych mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców
- Liczba mieszkańców Gminy oczekująca na przydział mieszkania socjalnego.
- Liczba osób i rodzin objęta pomocą społeczną
- Odsetek osób i rodzin objętych pomocą społeczną w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców miasta
- Przeciętna kwota świadczeń z opieki społecznej na 1 korzystającego w zł
- Liczba dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjalnych (ogółem)
- Przeciętny koszt utrzymania ucznia w placówkach oświatowych w zł rocznie
- Liczba uczniów przypadająca na 1 nauczyciela i na 1 oddział
- Liczba lekarzy i pielęgniarek na 1000 mieszkańców
- Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 mieszkańców
- Odsetek wykrywanych przestępstw w stosunku do zgłoszonych przez mieszkańców
- Liczba imprez kulturalnych i sportowych w ciągu roku
- Odsetek długości dróg gminnych o nawierzchni twardej
- Odsetek dróg gminnych poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających
- Odsetek dróg posiadających oświetlenie oraz chodniki w stosunku do wielkości niezbędnych
- Odsetek dróg powiatowych poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających
- Odsetek dróg krajowych oraz wojewódzkich poddanych modernizacji i remontom w stosunku do ogółu dróg tego wymagających
- Czas dojazdu do granic Warszawy (samochód osobowy, autobus)
- Liczba ogólnodostępnych miejsc parkingowych

- Długość ścieżek rowerowych (w km)
 - Cel strategiczny:
- Osiągnięcie europejskich standardów stanu środowiska przyrodniczego oraz troska o ład przestrzenny
- Odsetek terenów chronionych
- Odsetek terenów zieleni, w tym lasów w ogólnej powierzchni Gminy
- Odsetek mieszkańców korzystających w sieci wodociągowej
- Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej
- Stopień redukcji zanieczyszczeń w gminnej oczyszczalni ścieków
- Odsetek odpadów komunalnych poddanych segregacji
- Liczba dzikich wysypisk śmieci
- Liczba punktów skupu surowców wtórnych

Tak określone mierniki pozwalają na ukazanie dynamiki zachodzących zmian w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy w czasie i stopień zaawansowania realizacji przyjętych celów strategicznych. Powyższe mierniki można również stosować do porównań z innymi gminami porównywalnej wielkości, średnią wojewódzką i ogólnokrajową oraz ze średnią Unii Europejskiej. Raz w roku będzie opracowany Raport o przebiegu i wynikach realizacji ustaleń Strategii Rozwoju Gminy Młodzieszyn na lata 2016 – 2026.